

CONVENȚIA PRIVIND COMBATEREA
CORUPERII FUNCȚIONARILOR
PUBLICI STRĂINI ÎN CADRUL
OPERAȚIUNILOR ECONOMICE
INTERNAȚIONALE ȘI DOCUMENTELE
ASOCIATE RELEVANTE



CUPRINS

CONVENȚIA PRIVIND COMBATEREA CORUPERII FUNCȚIONARILOR PUBLICI STRĂINI ÎN CADRUL OPERAȚIUNILOR ECONOMICE INTERNAȚIONALE	2
COMENTARII REFERITOARE LA CONVENȚIA PRIVIND COMBATEREA CORUPERII FUNCȚIONARILOR PUBLICI STRĂINI ÎN CADRUL OPERAȚIUNILOR ECONOMICE INTERNAȚIONALE.....	10
RECOMANDAREA CONSILIULUI PRIVIND CONTINUAREA COMBATERII ACȚIUNILOR DE CORUPERE A FUNCȚIONARILOR PUBLICI STRĂINI ÎN CADRUL OPERAȚIUNILOR ECONOMICE INTERNAȚIONALE.....	17
RECOMANDAREA CONSILIULUI PRIVIND MĂSURILE CONTABILE PENTRU CONTINUAREA COMBATERII ACȚIUNILOR DE CORUPERE A FUNCȚIONARILOR PUBLICI STRĂINI ÎN CADRUL OPERAȚIUNILOR ECONOMICE INTERNAȚIONALE	43
RECOMANDAREA CONSILIULUI PRIVIND FAPTELE DE CORUPȚIE ȘI CREDITELE DE EXPORT CARE BENEFICIAZĂ DE SUSȚINERE OFICIALĂ	45
RECOMANDAREA CONSILIULUI PENTRU AGENȚII DE COOPERARE PENTRU DEZVOLTARE PRIVIND GESTIONAREA RISCULUI DE CORUPȚIE.....	52

CONVENȚIA PRIVIND COMBATERICA CORUPERII FUNCȚIONARILOR PUBLICI STRĂINI ÎN CADRUL OPERAȚIUNILOR ECONOMICE INTERNAȚIONALE

Adoptată de Conferința de negociere la 21 noiembrie 1997

Preambul

Părțile,

considerând că fenomenul corupției este răspândit în cadrul operațiunilor economice internaționale, inclusiv în comerț și investiții, generând îngrijorări morale și politice serioase, subminând buna guvernare și dezvoltarea economică și distorsionând condițiile de competitivitate internațională,

considerând că toate țările au o responsabilitate comună de a combate corupția în cadrul operațiunilor economice internaționale,

ținând seama de Recomandarea revizuită privind combaterea corupției în cadrul operațiunilor economice internaționale, adoptată de Consiliul Organizației pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (OCDE) la 23 mai 1997, C (97)123/FINAL, care, printre altele, a făcut apel pentru luarea unor măsuri eficiente pentru descurajarea, prevenirea și combaterea mituirii funcționarilor publici străini în legătură cu operațiunile economice internaționale, în special pentru incriminarea imediată a dării de mită de o manieră eficientă și coordonată și în conformitate cu elementele comune convenite, prevăzute în recomandarea respectivă, cu principiile referitoare la jurisdicție și cu alte principii fundamentale de drept ale fiecărei țări,

salutând alte evoluții recente care promovează suplimentar înțelegerea și cooperarea internațională în scopul combaterii mituirii funcționarilor publici, inclusiv acțiunile Națiunilor Unite, ale Băncii Mondiale, ale Fondului Monetar Internațional, ale Organizației Mondiale a Comerțului, ale Organizației Statelor Americane, ale Consiliului Europei și ale Uniunii Europene,

salutând eforturile companiilor, ale organizațiilor comerciale și ale sindicatelor, precum și ale altor organizații neguvernamentale de a combate corupția,

recunoscând rolul guvernelor în prevenirea solicitării de mită de la persoane fizice și juridice în cadrul operațiunilor economice internaționale,

recunoscând că pentru a realiza progrese în acest domeniu sunt necesare nu doar eforturi la nivel național, ci și demersuri multilaterale de cooperare, monitorizare și urmărire a progresului,

recunoscând că realizarea congruenței măsurilor pe care trebuie să le ia părțile reprezintă un obiect și un scop esențiale ale convenției, care necesită ratificarea convenției fără derogări care să afecteze această congruență,

au convenit după cum urmează:

Articolul 1

Infrațiunea de corupere a funcționarilor publici străini

1. Fiecare parte ia măsurile necesare pentru a incrimina ca infracțiune, în dreptul său intern, fapta de a promite, oferi sau da, cu intenție, orice folos necuvenit, pecuniar sau de altă natură, direct ori indirect, unui funcționar public străin, pentru el sau pentru altul, pentru ca acel funcționar public să îndeplinească sau să se abțină de la a îndeplini un act în legătură cu îndatoririle sale de serviciu, cu scopul de a obține sau a menține un avantaj necuvenit comercial sau de altă natură în desfășurarea de operațiuni economice internaționale.

2. Fiecare parte ia măsurile necesare pentru a incrimina ca infracțiune complicitatea, inclusiv instigarea, favorizarea și tănuirea sau autorizarea unui act de dare de mită unui funcționar public străin. Tentativa de dare de mită unui funcționar public străin și asocierea infracțională în vederea dării de mită unui funcționar public străin reprezintă infracțiuni în aceeași măsură ca și tentativa de dare de mită și asocierea infracțională în vederea dării de mită unui funcționar public al părții respective.

3. Infrațiunile prevăzute la alineatele 1 și 2 de mai sus sunt numite în continuare „coruperea unui funcționar public străin“.

4. În sensul prezentei convenții:

a) „funcționar public străin“ înseamnă orice persoană, numită sau aleasă, care deține o funcție legislativă, administrativă sau judiciară într-o țară străină, orice persoană care exercită o funcție publică pentru o țară străină, inclusiv pentru o agenție de stat sau o întreprindere publică și orice funcționar sau agent al unei organizații publice internaționale;

b) „țară străină“ include toate nivelurile și subdiviziunile de guvernare, de la cele naționale până la cele locale;

c) „să îndeplinească sau să se abțină de la a îndeplini un act în legătură cu îndatoririle sale de serviciu“ se referă inclusiv la orice utilizare de către funcționarul public a funcției sale, indiferent dacă această utilizare intră sau nu în cadrul îndatoririlor oficiale ale funcționarului respectiv.

Articolul 2

Răspunderea persoanelor juridice

Fiecare parte ia măsurile necesare, în conformitate cu principiile sale de drept, pentru a reglementa răspunderea persoanelor juridice pentru coruperea unui funcționar public străin.

Articolul 3

Sanțiuni

1. Mituirea unui funcționar public străin se pedepsește prin sancțiuni penale eficace, proporționale și disuasive. Tipurile de sancțiuni sunt comparabile cu cele aplicabile în cazul coruperii funcționarilor publici ai părții respective și limitele speciale ale pedepsei închisorii prevăzute de lege în cazul persoanelor fizice permit de o manieră eficace asistența judiciară reciprocă și extrădarea.

2. În cazul în care, în cadrul sistemului de drept al unei părți, răspunderea penală nu se aplică persoanelor juridice, partea se asigură că persoanele juridice sunt supuse unor

sanctiuni, inclusiv pecuniare, eficiente, proporționale și disuasive care nu sunt de natură penală, pentru coruperea unui funcționar public străin.

3. Fiecare parte ia măsurile necesare pentru a se asigura că mita și produsele rezultate din mituirea unui funcționar public străin sau echivalentul valoric al produselor fac obiectul indisponibilizării și confiscării sau că sunt aplicabile sancțiuni pecuniare cu efect similar.

4. Fiecare parte ia în considerare impunerea de sancțiuni civile sau administrative suplimentare asupra unei persoane supuse sancțiunilor pentru mituirea unui funcționar public străin.

Articolul 4

Competența

1. Fiecare parte ia măsurile necesare pentru a-și stabili competența în cazul coruperii unui funcționar public străin atunci când infracțiunea este comisă integral sau parțial pe teritoriul său.

2. Fiecare parte care are competență în urmărirea penală a cetățenilor săi pentru infracțiuni comise în străinătate ia măsurile necesare pentru a-și stabili competența de a face acest lucru în privința coruperii unui funcționar public străin, în conformitate cu aceleași principii.

3. Atunci când există mai multe părți care au competență în privința unei presupuse infracțiuni descrise în prezenta convenție, părțile, la solicitarea uneia dintre ele, se consultă pentru a determina care este jurisdicția cea mai adecvată pentru urmărirea penală.

4. Fiecare parte analizează dacă actualele prevederi legale privind competența sunt eficiente în lupta împotriva coruperii funcționarilor publici străini, iar dacă nu sunt eficiente, ia măsuri pentru a remedia acest lucru.

Articolul 5

Aplicarea legii

Investigarea și urmărirea penală în cazul coruperii unui funcționar public străin se supun regulilor și principiilor aplicabile ale fiecărei părți. Aceste demersuri nu pot fi influențate de considerații privind interesul economic național, efectul potențial asupra relațiilor cu un alt stat sau identitatea persoanelor fizice sau juridice implicate.

Articolul 6

Prescripția

Termenul de prescripție aplicabil infracțiunii de corupere a unui funcționar public străin trebuie să permită o perioadă de timp adecvată pentru investigarea și urmărirea penală a acestei infracțiuni.

Articolul 7

Infracțiunea de spălare a banilor

Fiecare parte care a prevăzut darea de mită a funcționarilor publici naționali ca fiind infracțiune predicat în scopul aplicării legislației proprii privind infracțiunea de spălare a banilor reglementează în aceiași termeni și în cazul coruperii funcționarilor publici străini, fără a ține seama de locul unde a avut loc infracțiunea.

Articolul 8

Contabilitate

1. În scopul combaterii eficiente a corupției funcționarilor publici străini, fiecare parte ia măsurile necesare, în cadrul propriilor legi și reglementări privind contabilitatea, înregistrările contabile, divulgarea declarațiilor financiare și standardele contabile și de audit, pentru a interzice înființarea de conturi în afara evidenței contabile, efectuarea de operațiuni neînregistrate sau identificate în mod inadecvat, înregistrarea de cheltuieli inexistente, introducerea de datorii cu identificarea incorectă a obiectului acestora, precum și utilizarea de documente false de către societățile care fac obiectul legilor și reglementărilor respective, în scopul corupției funcționarilor publici străini sau ascunderii unei astfel de fapte.

2. Fiecare parte prevede sancțiuni civile, administrative sau penale eficiente, proporționale și disuasive pentru astfel de omisiuni și falsificări privind registrele contabile, înregistrările contabile, conturile și declarațiile financiare ale acestor societăți.

Articolul 9

Asistență judiciară reciprocă

1. Fiecare parte va asigura unei alte părți asistență judiciară promptă și eficientă, în cea mai amplă măsură posibilă conform legislației sale și tratatelor și aranjamentelor relevante, în scopul urmăririi penale și îndeplinirii procedurilor penale desfășurate de o parte cu privire la infracțiunile care fac obiectul prezentei convenții și derulării procedurilor care nu fac obiectul legii penale, vizate de prezenta convenție, desfășurate de o parte împotriva unei persoane juridice. Partea solicitată informează fără întârziere partea solicitantă cu privire la orice informații suplimentare sau documente necesare în sprijinul cererii de asistență judiciară și, atunci când se solicită acest lucru, cu privire la stadiul și rezultatul cererii de asistență judiciară.

2. Atunci când o parte condiționează asistența judiciară reciprocă de existența dublei incriminări, se consideră că există dublă incriminare dacă infracțiunea pentru care se solicită asistență face obiectul prezentei convenții.

3. O parte nu poate refuza furnizarea de asistență judiciară reciprocă în cazurile penale care fac obiectul prezentei convenții în temeiul secretului bancar.

Articolul 10

Extrădare

1. Coruperea unui funcționar public străin este deplin drept inclusă în legile părților și în tratatele de extrădare în vigoare între părți ca infracțiune pentru care se poate dispune extrădarea.

2. Dacă o parte condiționează extrădarea de existența unui tratat de extrădare primește o cerere de extrădare de la o altă parte cu care nu are încheiat un tratat de extrădare, partea solicitată poate considera prezenta convenție ca temei legal pentru extrădare cu privire la infracțiunea de corupere a unui funcționar public străin.

3. Fiecare parte ia măsurile necesare pentru a se asigura fie că poate să își extrădeze cetățenii pentru coruperea unui funcționar public străin, fie că poate urmări penal cetățenii

propriu pentru coruperea unui funcționar public străin. O parte care refuză o cerere de extrădare a unui cetățean propriu, exclusiv în temeiul cetățeniei acestuia, într-o cauză având ca obiect coruperea unui funcționar public străin, transmite cazul autorităților naționale competente pentru derularea procedurilor penale.

4. Extrădarea pentru coruperea unui funcționar public străin se supune condițiilor prevăzute în dreptul național și în tratatele și aranjamentele aplicabile ale fiecărei părți. Atunci când o parte condiționează extrădarea de existența dublei incriminări, se consideră că această condiție este îndeplinită dacă infracțiunea pentru care se solicită extrădarea face obiectul articolului 1 din prezenta convenție.

Articolul 11

Autoritățile responsabile

În sensul articolului 4 alineatul 3 privind consultarea, al articolului 9 privind asistența judiciară reciprocă și al articolului 10 privind extrădarea, fiecare parte notifică secretarului general al OCDE una sau mai multe autorități responsabile pentru trimiterea și primirea de solicitări și care să servească drept canal de comunicare în aceste chestiuni pentru partea respectivă, fără a prejudicia alte înțelegeri între părți.

Articolul 12

Monitorizare și urmărirea stadiului

Părțile cooperează în realizarea unui program de urmărire sistematică a stadiului în vederea monitorizării și promovării implementării integrale a prezentei convenții. În afară de cazul în care părțile decid altfel prin consens, procesul se realizează în cadrul Grupului de lucru antimită al OCDE și conform termenilor de referință ai Grupului de lucru sau în cadrul și conform termenilor de referință ai oricărui succesori al funcțiilor acestuia, iar părțile suportă costurile programului în conformitate cu regulile aplicabile pentru organismul respectiv.

Articolul 13

Semnare și aderare

1. Până la intrarea sa în vigoare, prezenta convenție este deschisă pentru semnare de către membrii OCDE și de către nonmembrii care au fost invitați să devină participanți cu drepturi depline în Grupul de lucru antimită al OCDE.

2. După intrarea sa în vigoare, prezenta convenție va fi disponibilă pentru aderare oricărui stat nesemnatar care este membru al OCDE sau care a devenit participant cu drepturi depline în Grupul de lucru antimită sau în orice succesori al funcțiilor acestuia. Pentru fiecare astfel de nesemnatar, convenția intră în vigoare în a șizecea zi de la data depunerii instrumentului de aderare.

Articolul 14

Ratificare și depozitar

1. Prezenta convenție este supusă acceptării, aprobării sau ratificării de către semnatori, în conformitate cu legile proprii ale acestora.

2. Instrumentele de acceptare, aprobare, ratificare sau aderare se depun la secretarul general al OCDE, care are rolul de depozitar al prezentei convenții.

Articolul 15

Intrarea în vigoare

1. Prezenta convenție intră în vigoare în a șaizecea zi de la data la care cinci din cele zece țări care au cele mai mari zece cote de export prevăzute în DAFFE/IME/BR(97)18/FINAL (anexată) și care reprezintă singure cel puțin șaizeci la sută din exporturile combinate totale ale acelor zece țări au depus instrumentele de acceptare, aprobare sau ratificare. Pentru fiecare semnatar care își depune instrumentul după intrarea în vigoare, convenția intră în vigoare în a șaizecea zi de la depunerea instrumentului.

2. Dacă, după 31 decembrie 1998, convenția nu a intrat în vigoare conform alineatului 1 de mai sus, orice semnatar care și-a depus instrumentul de acceptare, aprobare sau ratificare poate declara depozitarului în scris că este gata să accepte intrarea în vigoare a prezentei convenții în baza prezentului alineat 2. Convenția intră în vigoare pentru semnatarul respectiv în a șaizecea zi de la data la care astfel de declarații au fost depuse de către cel puțin doi semnatori. Pentru fiecare semnatar care își depune declarația după această intrare în vigoare, convenția intră în vigoare în a șaizecea zi de la data depunerii.

Articolul 16

Amendamente

Orice parte poate propune amendamente la prezenta convenție. Amendamentul propus se depune la depozitar, care îl va comunica celorlalte părți cu cel puțin șaizeci de zile înainte de convocarea unei ședințe a părților pentru analizarea amendamentului propus. Amendamentul adoptat prin consensul părților sau prin alte mijloace determinate de părți prin consens intră în vigoare la șaizeci de zile după depunerea unui instrument de ratificare, acceptare sau aprobare de către toate părțile sau în alte circumstanțe specificate de către părți la momentul adoptării amendamentului.

Articolul 17

Denunțare

O parte poate denunța prezenta convenție prin depunerea unei notificări scrise la depozitar. Denunțarea intră în vigoare la un an de la data primirii notificării. După denunțare, cooperarea va continua între părți și partea care s-a retras, cu privire la toate solicitările nesoluționate de asistență judiciară reciprocă sau de extrădare, transmise înainte de data intrării în vigoare a denunțării.

Semnată la Paris astăzi, 17 decembrie 1997, în limbile engleză și franceză, ambele texte fiind egal autentice.

Anexă

STATISTICI
privind exporturile OCDE

	1990—1996	1990—1996	1990—1996
	Milioane USD		
		% din total OCDE	% din 10 cele mai mari
Statele Unite	287 118	15,9%	19,7%
Germania	254 746	14,1%	17,5%
Japonia	212 665	11,8%	14,6%
Franța	138 471	7,7%	9,5%
Marea Britanie	121 258	6,7%	8,3%
Italia	112 449	6,2%	7,7%
Canada	91 215	5,1%	6,3%
Coreea (1)	81 364	4,5%	5,6%
Țările de Jos	81 264	4,5%	5,6%
Belgia—Luxemburg	78 598	4,4%	5,4%
Total 10 cele mai mari	1 459 148	81,0%	100%
Spania	42 469	2,4%	
Elveția	40 395	2,2%	
Suedia	36 710	2,0%	
Mexic (1)	34 233	1,9%	
Australia	27 194	1,5%	
Danemarca	24 145	1,3%	
Austria*	22 432	1,2%	
Norvegia	21 666	1,2%	
Irlanda	19 217	1,1%	
Finlanda	17 296	1,0%	
Polonia (1)**	12 652	0,7%	
Portugalia	10 801	0,6%	
Turcia*	8 027	0,4%	
Ungaria**	6 795	0,4%	
Noua Zeelandă	6 663	0,4%	
Republica Cehă***	6 263	0,3%	
Grecia*	4 606	0,3%	
Islanda	949	0,1%	
Total OCDE	1 801 661	100%	

Cu privire la Belgia-Luxemburg: Statisticile comerciale pentru Belgia și Luxemburg sunt disponibile doar combinat pentru cele două țări. În sensul articolului 15 alineatul 1 din

convenție, dacă Belgia sau Luxemburg depune instrumentul de acceptare, aprobare sau ratificare sau dacă atât Belgia, cât și Luxemburg depun instrumentele de acceptare, aprobare sau ratificare, se va considera că una dintre țările care au cele mai mari zece cote de export și-a depus instrumentul și se vor lua în considerare exporturile combinate ale ambelor țări în raport cu valoarea de 60% din exporturile combinate totale ale acelor zece țări, necesară pentru intrarea în vigoare conform acestei prevederi.

*1990-1995; **1991-1996; ***1993-1996

Sursa: OCDE, (1) FMI

COMENTARIILE REFERITOARE LA CONVENȚIA PRIVIND COMBATERICA CORUPERII FUNCȚIONARILOR PUBLICI STRĂINI ÎN CADRUL OPERAȚIUNILOR ECONOMICE INTERNAȚIONALE

Adoptată de Conferința de negociere la 21 noiembrie 1997

Contextul general:

1. Prezenta Convenție se referă la ceea ce se numește în dreptul anumitor țări „corupția activă” sau „mituirea activă”, însemnând infracțiunea comisă de persoana care promite sau dă mită, în contrast cu „mituirea pasivă”, care este infracțiunea comisă de funcționarul care primește mita. Convenția nu folosește termenul „mituire activă”, pur și simplu pentru a evita interpretarea eronată a acestuia de către cititorii nespecialiști în sensul că ar exista o inițiativă a celui care dă mită, iar destinatarul ar fi o victimă pasivă. În realitate, într-o serie de situații, destinatarul este cel care îl va fi convins sau presat pe cel care dă mita și, în acest sens, va fi fost partea mai activă.
2. Prezenta Convenție urmărește să asigure o echivalență funcțională între măsurile luate de părți pentru sancționarea coruperii funcționarilor publici străini, fără a necesita uniformitate sau modificări ale principiilor fundamentale din sistemul juridic al părții.

Articolul 1. Infracțiunea de corupere a funcționarilor publici străini

Cu privire la alineatul 1:

3. Articolul 1 stabilește un standard care să fie îndeplinit de către părți, dar nu obligă părțile să folosească termenii exacti ai textului pentru a defini infracțiunea în legislația națională. O parte poate să folosească diferite abordări pentru a își îndeplini obligațiile, atâta vreme cât condamnarea unei persoane pentru infracțiunea vizată nu necesită dovedirea unor elemente care depășesc pe cele care ar trebui dovedite dacă infracțiunea ar fi definită astfel cum este definită în acest alineat. De exemplu, o lege care interzice coruperea agenților în general, care nu se referă anume la coruperea unui funcționar public străin și o lege care este limitată anume la acest caz ar putea ambele să respecte conformitatea cu acest articol. La fel, o lege care definește infracțiunea în termeni de plăți „pentru a determina o încălcare a îndatoririlor funcționarului public” ar putea să îndeplinească standardul, cu condiția să se înțeleagă că orice funcționar public are îndatorirea de a exercita aprecierea sau discernământul profesional în mod imparțial, iar aceasta este o definiție „autonomă”, care nu necesită dovada legii din țara funcționarului public respectiv.
4. Este infracțiune în sensul alineatului 1 darea de mită cu scopul de a obține sau de a menține un avantaj necuvenit comercial sau de altă natură, indiferent dacă societatea comercială vizată era sau nu ofertantul calificat în cea mai bună poziție sau dacă era o societate comercială căreia i-ar fi putut fi atribuită activitatea comercială respectivă în mod corespunzător.
5. „Avantaj necuvenit de altă natură” se referă la ceva la care societatea comercială vizată nu avea dreptul în mod clar, de exemplu o autorizație de funcționare pentru o fabrică ce nu îndeplinește cerințele legale.

6. Conduita descrisă la alineatul 1 este infracțiune indiferent dacă oferta sau promisiunea este făcută sau avantajul pecuniar sau de altă natură este dat în numele persoanei respective sau în numele oricărei alte persoane fizice sau juridice.
7. De asemenea, aceasta este infracțiune indiferent, printre altele, de valoarea avantajului, de rezultatele acesteia, de percepțiile privind obiceiurile locale, de toleranța autorităților locale față de astfel de plăți sau de presupusa necesitate a plății pentru a obține sau a menține un avantaj necuvenit comercial sau de altă natură.
8. Cu toate acestea, conduita nu este infracțiune dacă avantajul este permis sau impus de legile sau de reglementările scrise din țara funcționarului public străin, inclusiv de jurisprudență.
9. Plățile mici de „facilitare” nu constituie plăți făcute „cu scopul de a obține sau a menține un avantaj necuvenit comercial sau de altă natură” în sensul alineatului 1 și, prin urmare, nici nu reprezintă o infracțiune. Astfel de plăți care se fac în unele țări pentru a determina funcționarii publici să își îndeplinească funcția, cum ar fi emiterea de licențe sau de autorizații, sunt în general ilegale în țara străină vizată. Alte țări pot și ar trebui să abordeze acest fenomen dăunător prin mijloace cum ar fi acordarea de sprijin pentru programele de bună guvernare. Cu toate acestea, incriminarea de către alte țări nu pare a fi o acțiune complementară practică sau eficace.
10. În sistemul juridic al anumitor țări, un avantaj promis sau acordat oricărei persoane înainte ca aceasta să devină funcționar public străin se înscrie în sfera infracțiunilor descrise la articolul 1, alineatul 1 sau 2. În sistemul juridic al multor țări, acesta este considerat a fi distinct din punct de vedere tehnic de infracțiunile vizate de prezenta Convenție. Totuși, există o preocupare și o intenție comună de a aborda acest fenomen ulterior.

Cu privire la alineatul 2:

11. Infracțiunile prevăzute la alineatul 2 sunt înțelese în sensul conținutului lor normal din sistemele juridice naționale. La fel, dacă autorizarea, instigarea sau una dintre celelalte fapte enumerate, care nu duce la o acțiune ulterioară nu este în sine pasibil de pedeapsă în cadrul sistemului juridic al unei părți, atunci partea nu va fi obligată să facă acea faptă pasibilă de pedeapsă atunci când este în legătură cu coruperea unui funcționar public străin.

Cu privire la alineatul 4:

12. „Funcția publică” include orice activitate în interes public, delegată de o țară străină, cum ar fi îndeplinirea unei sarcini delegate de aceasta în legătură cu achizițiile publice.
13. O „agenție de stat” este o entitate constituită în baza dreptului public pentru a îndeplini anumite sarcini în interes public.
14. O „întreprindere publică” este orice întreprindere, indiferent de forma sa juridică, asupra căreia unul sau mai multe guverne pot să exercite direct sau indirect o influență dominantă. Se consideră că așa stau lucrurile, printre altele, atunci când guvernul sau guvernele dețin majoritatea capitalului subscris al întreprinderii, sau dețin controlul asupra majorității voturilor aferente acțiunilor emise de întreprindere sau pot să numească majoritatea membrilor organismului administrativ sau de conducere al întreprinderii sau ai consiliului de supraveghere al acesteia.

15. Un funcționar al unei întreprinderi publice se consideră că îndeplinește o funcție publică, în afară de cazul în care întreprinderea funcționează pe baze comerciale normale în piața respectivă, adică pe o bază care este substanțial echivalentă cu cea a unei întreprinderi private, fără subvenții preferențiale sau alte privilegii.
16. În situații speciale, autoritatea publică poate fi deținută practic de persoane (de exemplu, oficialități ale unui partid politic, în cazul statelor în care există un partid unic) care nu sunt desemnate oficial ca funcționari publici. Astfel de persoane, prin faptul că îndeplinesc de facto o funcție publică, ar putea să fie considerate funcționari publici străini conform principiilor de drept ale anumitor țări.
17. „Organizație publică internațională” înseamnă orice organizație internațională formată de state, guverne sau de alte organizații publice internaționale, indiferent de forma de organizare sau de sfera de competențe a acestora, inclusiv, de exemplu, o organizație regională de integrare economică, astfel cum sunt Comunitățile Europene.
18. „Țară străină” nu se limitează la state, ci include orice zonă sau entitate străină organizată, de exemplu un teritoriu autonom sau un teritoriu separat din punct de vedere vamal.
19. Un caz de corupere care a fost avut în vedere în cadrul definiției de la alineatul 4.c este acela când un director al unei societăți comerciale mituiește un funcționar superior al unui guvern pentru ca acest funcționar să își folosească funcția - însă acționând în afara competențelor sale - pentru a determina un alt funcționar să atribuie un contract societății comerciale respective.

Articolul 2. Răspunderea persoanelor juridice

20. În cazul în care, în conformitate cu sistemul de drept al unei părți, răspunderea penală nu se aplică persoanelor juridice, partea respectivă nu are obligația să instituie această răspundere penală.

Articolul 3. Sancțiuni:

Cu privire la alineatul 3:

21. „Produsele” rezultate din mituire reprezintă profiturile sau alte beneficii obținute de persoana care a dat mita în urma tranzacției sau alte foloase necuvenite obținute sau păstrate cu ajutorul mitei.
22. Termenul „confiscare” include confiscarea de bunuri, atunci când este cazul și înseamnă privarea permanentă de bunuri în baza unui ordin al unei instanțe sau al unei alte autorități competente. Acest alineat nu aduce atingere drepturilor victimelor.
23. Alineatul 3 nu exclude stabilirea unor limite adecvate în ceea ce privește sancțiunile pecuniare.

Cu privire la alineatul 4:

24. Printre sancțiunile civile sau administrative, altele decât amenzile contravenționale, care pot fi impuse persoanelor juridice pentru acte de mituire a unui funcționar public străin se numără: excluderea de la drepturile la beneficii publice sau ajutoare, descalificarea temporară sau permanentă de la participarea la achiziții publice sau de la practicarea altor activități comerciale, punerea sub supraveghere judiciară și ordinul judiciar de lichidare.

Articolul 4. Jurisdicție:

Cu privire la alineatul 1:

25. Baza teritorială pentru competență se va interpreta pe larg, astfel încât să nu fie necesară o legătură fizică extensivă cu fapta mituirii.

Cu privire la alineatul 2:

26. Competența în ceea ce privește urmărirea penală a propriilor cetățeni se va stabili conform principiilor și condițiilor generale din sistemul de drept al fiecărei părți. Aceste principii gestionează chestiuni de dublă incriminare. Cu toate acestea, cerința privind dubla incriminare se va considera a fi îndeplinită dacă fapta săvârșită este ilegală în locul în care a fost săvârșită, chiar dacă este incriminată în baza unui cod penal diferit. În cazul țărilor care aplică competența în ceea ce privește urmărirea penală a propriilor cetățeni doar pentru anumite tipuri de infracțiuni, referirea la „principii” include principiile pe care se bazează această alegere.

Articolul 5. Aplicarea legii

27. Articolul 5 recunoaște natura fundamentală a regimurilor naționale de libertate de decizie în ceea ce privește urmărirea în justiție. De asemenea, acest articol recunoaște că, pentru a proteja independența urmăririi penale, această libertate de decizie trebuie exercitată pe bază de motive profesionale și că nu trebuie să facă obiectul unor influențe necuvenite de natură politică. Articolul 5 se completează cu alineatul 6 din Anexa la Recomandarea revizuită a OCDE privind combaterea corupției în operațiunile economice internaționale, din 1997, C(97)123/FINAL (denumită în continuare „Recomandarea OCDE din 1997”), care recomandă, printre altele, ca plângerile privind coruperea funcționarilor publici străini să fie investigate cu seriozitate de către autoritățile competente, iar guvernele naționale să aloce resurse adecvate pentru a permite urmărirea de o manieră eficientă a acestor fapte de corupție. Se consideră că părțile au acceptat această Recomandare, inclusiv monitorizarea și aranjamentele de urmărire a stadiului acesteia.

Articolul 7. Infracțiunea de spălare a banilor:

28. La articolul 7, „darea de mită a funcționarilor publici naționali” este avută în vedere în sens larg, astfel încât mituirea unui funcționar public străin să fie prevăzută ca fiind infracțiune predicat în scopul aplicării legislației privind infracțiunea de spălare a banilor în aceiași termeni, atunci când partea a incriminat în acest fel darea de mită activă sau pasivă în cazul funcționarilor publici naționali. În cazul în care partea a prevăzut doar mituirea pasivă a funcționarilor publici naționali ca fiind infracțiune predicat în scopul spălării banilor, acest articol prevede ca infracțiunea de spălare a banilor plătiți ca mită să facă obiectul legislației privind spălarea banilor.

Articolul 8. Contabilitate:

29. Articolul 8 are legătură cu secțiunea V din Recomandarea OCDE din 1997, pe care se consideră că au acceptat-o toate părțile și care face obiectul urmăririi stadiului în Grupul de lucru anti-mită al OCDE. Acest alineat conține o serie de recomandări privind cerințe de contabilitate, controale pentru societăți în sensul de audit extern independent și audit intern, a căror implementare va fi importantă pentru eficacitatea în ansamblu a luptei împotriva faptelor de corupție în operațiunile economice internaționale. Cu toate acestea, o consecință imediată a implementării acestei Convenții de către părți va fi

aceea că societățile care au obligația de a depune declarații financiare în care divulgă datoriile contingente semnificative vor trebui să ia în calcul pasivele potențiale complete în baza acestei Convenții, în special în baza articolelor 3 și 8, precum și alte pierderi care ar putea decurge din condamnarea unei societăți sau a agenților săi pentru acte de corupere prin darea de mită. Acest lucru are implicații și pentru executarea responsabilităților profesionale ale auditorilor în ceea ce privește indiciile de corupere a funcționarilor publici străini. În plus, infracțiunile contabile la care se face referire în articolul 8 vor avea loc, în general, în statul de domiciliu al societății, pe când infracțiunea de dare de mită în sine este posibil să fi fost săvârșită în altă țară, iar acest lucru poate acoperi lacunele în ceea ce privește eficientizarea sferei de acoperire a Convenției.

Articolul 9. Asistență judiciară reciprocă:

30. Prin alineatul 8 din Elementele comune convenite anexate la Recomandarea OCDE din 1997, se consideră că Părțile au acceptat și să exploreze și să întreprindă măsuri de eficientizare a asistenței judiciare reciproce.

Cu privire la alineatul 1:

31. În cadrul alineatului 1 de la articolul 9, părțile, la cerere, ar trebui să faciliteze sau să încurajeze prezența sau disponibilitatea persoanelor, inclusiv a persoanelor reținute, care consimt să sprijine investigațiile sau să participe la proceduri. Părțile ar trebui să ia măsuri pentru ca, în cazurile adecvate, să poată să transfere temporar astfel de persoane reținute către partea care solicită acest lucru și să aibă în vedere calcularea timpului petrecut în custodia părții solicitante la pedeapsa persoanei transferate din statul părții căreia i s-a adresat solicitarea. Părțile care doresc să folosească acest mecanism ar trebui să ia măsuri și pentru a putea, în calitate de parte solicitantă, să poată ține în detenție o persoană transferată și să returneze această persoană fără a fi necesare proceduri de extrădare.

Cu privire la alineatul 2:

32. Alineatul 2 se referă la chestiunea identității normelor în conceptul dublei incriminări. Părțile care au coduri diverse, în sensul că există un cod care interzice mituirea agenților în general și un cod care se îndreaptă anume împotriva mituirii funcționarilor publici străini, ar trebui să poată să coopereze pe deplin în cauzele în care faptele se înscriu în sfera infracțiunilor descrise în prezenta Convenție.

Articolul 10. Extrădare:

Cu privire la alineatul 2:

33. Partea poate să considere această Convenție ca fiind baza legală pentru extrădare dacă, pentru una sau mai multe categorii de cauze care se înscriu în sfera prezentei Convenții, aceasta impune necesitatea unui tratat de extrădare. Spre exemplu, o țară poate să considere Convenția ca bază pentru extrădarea cetățenilor săi dacă impune necesitatea unui tratat de extrădare pentru categoria respectivă, dar nu impune necesitatea unui tratat de extrădare pentru non-cetățeni.

Articolul 12. Monitorizare și urmărirea stadiului:

34. Termenii de referință actuali ai Grupului de lucru anti-mită al OCDE, relevanți pentru monitorizare și urmărirea stadiului sunt prevăzuți la Secțiunea VIII a Recomandării OCDE din 1997. Aceștia prevăd:
- i) primirea de notificări și alte informații transmise Grupului de către statele [participante];
 - ii) analize periodice ale măsurilor luate de statele [participante] pentru implementarea Recomandării și propuneri, după caz, pentru a sprijini statele [participante] cu implementarea acesteia; aceste analize se vor baza pe următoarele sisteme complementare:
 - un sistem de autoevaluare, în care răspunsurile statelor [participante] la întrebările dintr-un chestionar vor oferi o bază pentru evaluarea implementării Recomandării;
 - un sistem de evaluare reciprocă, în care fiecare stat [participant] va fi examinat, pe rând, de către Grupul de lucru anti-mită, pe baza unui raport care va furniza o evaluare obiectivă a progresului realizat de statul [participant] în implementarea Recomandării.
 - iii) examinarea unor aspecte specifice privind mituirea în operațiunile economice internaționale;
 - iv) furnizarea de informații periodice către public cu privire la munca și activitatea sa, inclusiv cu privire la implementarea Recomandării.
35. Costurile cu monitorizarea și urmărirea stadiului se vor gestiona prin procesul bugetar normal al OCDE în cazul statelor membre ale OCDE. Pentru statele care nu sunt membre ale OCDE, regulile actuale creează un sistem echivalent de partajare a costurilor, descris în Rezoluția Consiliului cu privire la taxele pentru statele observatoare obișnuite și statele non-membre care sunt participante depline în organismele subsidiare ale OCDE, C(96)223/FINAL.
36. Urmărirea stadiului cu privire la orice aspect al Convenției care nu reprezintă și o urmărire a stadiului în legătură cu Recomandarea OCDE din 1997 sau cu orice alt instrument acceptat de toți participanții din Grupul de lucru anti-mită al OCDE va fi efectuată de părțile la Convenție și, după caz, de participanții care sunt părți ale unui alt instrument echivalent.

Articolul 13. Semnare și aderare:

37. Convenția va fi deschisă pentru statele non-membre care devin participanți deplini în Grupul de lucru anti-mită al OCDE. Participarea deplină a statelor non-membre în acest Grup de lucru este încurajată și pregătită conform unor proceduri simple. În consecință, cerința privind participarea deplină în Grupul de lucru, care rezultă din relația dintre Convenție și alte aspecte ale luptei împotriva mituirii în operațiunile economice internaționale, nu ar trebui percepută ca un obstacol de către țările care doresc să participe la acea luptă. Consiliul OCDE a făcut apel la statele non-membre să adere la Recomandarea OCDE din 1997 și să participe la orice mecanisme instituționale de urmărire a stadiului sau de implementare, adică la Grupul de lucru. Procedurile actuale privind participarea deplină a statelor non-membre la Grupul de lucru sunt disponibile în Rezoluția Consiliului privind participarea economiilor statelor non-membre la activitățile organismelor subsidiare ale Organizației, C(96)64/REV1/FINAL. Pe lângă acceptarea Recomandării revizuite a Consiliului privind combaterea coruperii prin mituire,

participanții deplini acceptă și Recomandarea privind deductibilitatea fiscală a mitei plătite către funcționari publici străini, adoptată la 11 aprilie 1996, C(96)27/FINAL.

RECOMANDAREA CONSILIULUI PRIVIND CONTINUAREA COMBATERII ACȚIUNILOR DE CORUPERE A FUNCȚIONARILOR PUBLICI STRĂINI ÎN CADRUL OPERAȚIUNILOR ECONOMICE INTERNAȚIONALE

Adoptată de Consiliu la 26 noiembrie 2021

CONSILIUL,

ȚINÂND SEAMA de articolele 3, 5a) și 5 b) din Convenția privind Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică din 14 decembrie 1960;

ȚINÂND SEAMA de Convenția privind combaterea coruperii funcționarilor publici străini în cadrul operațiunilor economice internaționale, din 21 noiembrie 1997 [OECD/LEGAL/0293] (denumită în continuare „Convenția anti-mită a OCDE”);

ȚINÂND SEAMA de Recomandarea revizuită a Consiliului privind acțiunile de corupere în cadrul operațiunilor economice internaționale, din 23 mai 1997 [C(97)123/FINAL] și de Recomandarea Consiliului privind continuarea combaterii acțiunilor de corupere a funcționarilor publici străini în cadrul operațiunilor economice internaționale, din 26 noiembrie 2009 [C(2009)159/REV1/FINAL și C(2010)19] (denumită în continuare „Recomandarea din 2009”), cărora le urmează prezenta Recomandare;

ȚINÂND SEAMA de Recomandarea Consiliului privind măsurile fiscale pentru continuarea combaterii acțiunilor de corupere a funcționarilor publici străini în cadrul operațiunilor economice internaționale [OECD/LEGAL/0371], de Recomandarea Consiliului pentru agenții de cooperare pentru dezvoltare privind gestionarea riscului de corupție [OECD/LEGAL/0431], de Recomandarea Consiliului privind acțiunile de corupere și creditele de export care beneficiază de susținere oficială [OECD/LEGAL/0447], de Recomandarea Consiliului privind Îndrumările referitoare la anticorupție și integritate în întreprinderile de stat [OECD/LEGAL/0451], de Ghidul OCDE pentru întreprinderile

multinaționale [OECD/LEGAL/0144], de Recomandarea Consiliului privind integritatea publică [OECD/LEGAL/0435] și de Recomandarea Consiliului privind Ghidul OCDE referitor la obligațiile de verificare pentru o conduită responsabilă în afaceri [OECD/LEGAL/0443];

CONSIDERÂND progresul realizat în implementarea Convenției anti-mită a OCDE și a Recomandării din 2009 și reafirmând importanța continuă a Convenției anti-mită a OCDE și a Comentariilor la Convenție;

CONSIDERÂND că fenomenul coruperii funcționarilor publici străini este un fenomen răspândit în cadrul operațiunilor economice internaționale, inclusiv în comerț și investiții, generând îngrijorări grave de natură morală și politică, subminând buna guvernare și dezvoltarea economică sustenabilă și distorsionând condițiile de competitivitate internațională;

RECUNOSCÂND efectele dăunătoare ale coruperii funcționarilor publici străini și având în vedere importanța combaterii eficiente a faptelor de corupere a funcționarilor publici străini în scopul abordării și prevenirii acelor efecte în societate;

CONSIDERÂND că toate țările au o responsabilitate comună de a combate corupția în cadrul operațiunilor economice internaționale;

REITERÂND importanța implementării hotărâte și cuprinzătoare a Convenției anti-mită a OCDE, inclusiv în perioade de criză și reafirmând angajamentul statelor membre pentru aplicarea temeinică a legilor prin care este incriminată infracțiunea de corupere a funcționarilor publici străini, astfel cum este reiterat în Declarația privind angajamentul comun de a lupta împotriva coruperii funcționarilor publici străini, adoptată de Miniștrii Părților din Convenția anti-mită a OCDE la 21 noiembrie 2007, în Declarația de politici privind corupția în operațiunile economice internaționale, adoptată de Grupul de lucru anti-mită la 19 iunie 2009, în Concluziile adoptate la Întâlnirea la nivel ministerial a Consiliului OCDE la 25 iunie 2009 [C/MIN(2009)5/FINAL] și în Declarația ministerială de la Întâlnirea anti-mită la nivel ministerial a OCDE la 16 martie 2016;

RECUNOSCÂND că între Convenția anti-mită a OCDE și Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției (UNCAC) există o complementaritate și o susținere reciprocă și că ratificarea și implementarea UNCAC sprijină o abordare cuprinzătoare a combaterii coruperii funcționarilor publici străini în cadrul operațiunilor economice internaționale;

SALUTÂND alte evoluții care promovează în continuare înțelegerea și cooperarea internațională împotriva corupției în cadrul operațiunilor economice internaționale, inclusiv acțiunile Consiliului Europei, ale Uniunii Europene și ale Organizației Statelor Americane;

SALUTÂND eforturile societăților, ale organizațiilor de afaceri și ale sindicatelor, ale organizațiilor neguvernamentale și ale mass mediei de a contribui la lupta împotriva coruperii funcționarilor publici străini;

RECUNOSCÂND nevoia de a înțelege mai bine legăturile dintre gen și corupție, inclusiv coruperea funcționarilor publici străini, modul în care corupția poate afecta în mod diferit genurile și importanța promovării egalității de gen și a emancipării femeilor;

RECUNOSCÂND rolul potențial al tehnologiilor inovatoare în promovarea eforturilor sectorului public și ale sectorului privat în combaterea coruperii funcționarilor publici străini;

RECUNOSCÂND că pentru a realiza progres în acest domeniu sunt necesare nu doar eforturi la nivel național, ci și cooperare multilaterală și acțiuni sistematice și riguroase de monitorizare și urmărire a stadiului;

La propunerea Grupului de lucru anti-mită:

ASPECTE GENERALE

- I. REȚINE că prezenta Recomandare privind continuarea combaterii acțiunilor de corupere a funcționarilor publici străini în cadrul operațiunilor economice internaționale se aplică statelor membre ale OCDE și altor state care sunt parte la Convenția anti-mită a OCDE (denumite în continuare „statele membre”).
- II. REȚINE că prezenta Recomandare trebuie pusă în aplicare în conformitate cu principiile de competență și cu alte principii elementare de drept ale statelor membre.
- III. RECOMANDĂ ca statele membre să ia în continuare măsuri eficiente pentru a descuraja, a preveni și a combate coruperea funcționarilor publici străini în legătură cu operațiunile economice internaționale.

- IV. RECOMANDĂ ca fiecare stat membru să ia măsuri concrete și semnificative pentru a examina sau a continua să examineze următoarele domenii:
- i. inițiative de sensibilizare și formare în sectorul public în scopul prevenirii și detectării infracțiunilor de corupere a funcționarilor publici străini;
 - ii. acțiuni de sensibilizare în sectorul privat, în special în rândul întreprinderilor care activează în străinătate, inclusiv al întreprinderilor mici și mijlocii, cu scopul de a preveni și a detecta infracțiunile de corupere a funcționarilor publici străini și, acolo unde este cazul, prin inițiative țintite, specifice diferitelor profesii și sectoare, inclusiv cu privire la Ghidul de bune practici privind controalele interne, etica și conformitatea, astfel cum se prevede în Anexa II la prezentul document, care este parte integrantă din această Recomandare și prin acțiuni colective și parteneriate între sectorul privat și sectorul public în activitățile de sensibilizare;
 - iii. legile penale, aplicarea și executarea acestora, în conformitate cu Convenția anti-mită a OCDE, precum și cu secțiunile V - XVIII ale prezentei Recomandări și cu Ghidul de bune practici privind implementarea anumitor articole ale Convenției privind combaterea coruperii funcționarilor publici străini în cadrul operațiunilor economice internaționale, astfel cum se prevede în Anexa I la acest document, care este parte integrantă a prezentei Recomandări;
 - iv. cooperare internațională în cadrul investigațiilor și al altor proceduri legale, în conformitate cu secțiunea XIX a acestei Recomandări;
 - v. legislația, reglementările și practica fiscală, pentru a elimina orice sprijin indirect pentru coruperea funcționarilor publici străini, în conformitate cu Recomandarea Consiliului din 2009 privind Măsurile fiscale de combatere în continuare a coruperii funcționarilor publici străini în operațiunile economice internaționale [OECD/LEGAL/0371] și cu secțiunea XX a acestei Recomandări;
 - vi. prevederile și măsurile prin care se asigură denunțarea infracțiunilor de corupere a funcționarilor publici străini și protejarea avertizorilor, în conformitate cu secțiunile XXI și XXII ale acestei Recomandări;
 - vii. cerințele și practicile privind contabilitatea societăților și a afacerilor, auditul extern, precum și controlul intern, etica și conformitatea, în conformitate cu secțiunea XXIII din această Recomandare;
 - viii. legile și reglementările privind băncile și alte instituții financiare, pentru a asigura ținerea de evidențe adecvate și punerea acestora la dispoziție în scopul inspectării și investigării;
 - ix. subvenții publice, licențe, contracte de achiziții publice, contracte finanțate prin asistența oficială pentru dezvoltare, credite de export care beneficiază de susținere oficială sau alte avantaje publice, astfel încât avantajele să poată fi suspendate sau refuzate, în cazurile adecvate, ca măsură de a combate acțiunile de corupere a funcționarilor publici străini, precum și acordarea de stimulente pentru conformare în cazurile de remediere adecvată, în conformitate cu secțiunile XXIV și XXV din prezenta Recomandare;
 - x. legile și reglementările civile, comerciale și administrative, pentru a combate infracțiunile de corupere a funcționarilor publici străini.

INCRIMINAREA ȘI APLICAREA LEGII ÎN CAZUL INFRAȚIUNII DE CORUPERE A FUNCȚIONARILOR PUBLICI STRĂINI

V. RECOMANDĂ, pentru a asigura implementarea energică și cuprinzătoare a Convenției anti-mită a OCDE, inclusiv aplicarea legii în cazul infracțiunii de corupere a funcționarilor publici străini, ca statele membre să țină seama în totalitate de Ghidul de bune practici în implementarea anumitor articole din Convenția privind combaterea coruperii funcționarilor publici străini în operațiunile economice internaționale, prevăzut în Anexa I la prezentul document.

VI. RECOMANDĂ ca statele membre:

- i. să își revizuiască periodic legile prin care este implementată Convenția anti-mită a OCDE și abordarea pe care o au în ceea ce privește aplicarea legii, pentru a combate de o manieră eficace coruperea funcționarilor publici străini în cadrul operațiunilor economice din străinătate;
- ii. să ia toate măsurile necesare pentru a se asigura că autoritățile de aplicare a legii acționează cu promptitudine și de o manieră proactivă, astfel încât plângerile care se referă la coruperea funcționarilor publici străini să fie investigate cu seriozitate, iar acuzațiile credibile să fie evaluate de autoritățile competente;
- iii. să adopte o abordare proactivă în ceea ce privește investigarea și urmărirea infracțiunii de corupere a funcționarilor publici străini, atât în cazul persoanelor fizice, cât și în cazul persoanelor juridice, inclusiv asigurându-se că autoritățile competente beneficiază de formarea și îndrumările necesare cu privire la metodele eficace de detectare și investigare a infracțiunilor de corupere a funcționarilor publici străini.

VII. RECOMANDĂ ca statele membre să asigure resurse adecvate autorităților de aplicare a legii pentru a permite investigarea și urmărirea penală eficace a infracțiunilor de corupere a funcționarilor publici străini în cadrul operațiunilor economice internaționale, ținând seama de comentariul 27 la Convenția anti-mită a OCDE.

VIII. RECOMANDĂ ca statele membre să încurajeze autoritățile de aplicare a legii să culeagă informații în mod proactiv pentru a spori gradul de detectare a faptelor de corupere a funcționarilor publici străini și a intensifica investigațiile, folosind diverse surse, cum ar fi mass media, avertizorii, agențiile publice, inclusiv cele la care se face referire în Secțiunea XXI, autoritățile străine care răspund de investigații și sectorul privat.

IX. RECOMANDĂ ca statele membre:

- i. să se asigure că investigarea și urmărirea penală a cazurilor de corupție a funcționarilor publici străini se face fără întârzieri nejustificate;
- ii. atunci când au loc întârzieri în operațiunile de investigare, urmărire penală și în procedurile judiciare sau administrative, să ia măsuri rezonabile pentru a se asigura că acestea nu împiedică în mod nejustificat aplicarea eficace a legii în cazul infracțiunilor de corupere a funcționarilor publici străini și că nu conduc la expirarea perioadelor de prescripție în astfel de cazuri de corupere.

X. RECOMANDĂ ca statele membre:

- i. să se asigure că există o gamă largă de măsuri de cercetare în investigațiile și în urmărirea penală aferente infracțiunilor de corupere a funcționarilor publici străini, cum ar fi

accesul la informații financiare, bancare și despre societăți, inclusiv privind beneficiarii reali, urmărirea activelor, informații de criminalistică și tehnici speciale de investigație, acolo unde este cazul;

- ii. atunci când acest lucru este adecvat și proporțional și în măsura permisă și în condițiile prevăzute de legislația internă, să se asigure că autoritățile competente utilizează la maximum gama largă de măsuri de investigare disponibile în investigațiile și urmărirea penală aferente infracțiunilor de corupere a funcționarilor publici străini, inclusiv tehnicile speciale de investigație;
- iii. să ia în considerare măsuri pentru a încuraja persoanele care au participat la comiterea de infracțiuni de corupere a funcționarilor publici străini sau care au fost asociate cu astfel de infracțiuni să furnizeze informații utile autorităților competente pentru investigarea și urmărirea penală a infracțiunilor de corupere a funcționarilor publici străini și să se asigure că există mecanisme adecvate pentru aplicarea acestor măsuri în investigațiile și urmărirea penale aferente infracțiunilor de corupere a funcționarilor publici străini.

XI. RECOMANDĂ statelor membre să permită și să promoveze cooperarea și partajarea de informații, de o manieră eficientă și la timp, între și în cadrul autorităților competente la nivel național, pentru a îmbunătăți detectarea, investigarea și urmărirea penală a infracțiunii de corupere a funcționarilor publici străini. În special, statele membre ar trebui să aibă în vedere metode și instrumente adecvate pentru a facilita această cooperare.

ABORDAREA DIN PERSPECTIVA CERERII

XII. RECOMANDĂ ca statele membre:

- i. să ia măsuri pentru sensibilizarea funcționarilor publici relevanți, în special a celor aflați în funcție în străinătate, precum și a sectorului privat cu privire la riscurile solicitării de mită, acordând o atenție deosebită sectoarelor de activitate geografice și industriale care prezintă risc ridicat în acest sens;
- ii. să asigure formarea funcționarilor lor publici aflați în străinătate pe teme de informare și măsuri care trebuie luate pentru a sprijini întreprinderile care se confruntă cu solicitarea de mită, acolo unde este cazul și să furnizeze instrucțiuni clare autorităților către care ar trebui raportate suspiciunile de mituire în cadrul operațiunilor din străinătate;
- iii. acolo unde este cazul, să întreprindă acțiuni coordonate, împreună cu alte state membre și cu țări non-membre, în vederea colaborării cu țara gazdă în ceea ce privește abordarea problemelor legate de solicitarea și acceptarea de mită;
- iv. să aibă în vedere susținerea, facilitarea, implicarea sau participarea la inițiative de acțiune colectivă anti-mită împreună cu reprezentanții sectorului public și privat, precum și cu organizațiile societății civile, cu scopul de a aborda problemele legate de coruperea funcționarilor publici străini și solicitarea de mită.

XIII. ÎNDEAMNĂ toate statele:

- i. să ia măsuri de sensibilizare a funcționarilor publici cu privire la legislația națională privind coruperea și solicitarea de mită, cu scopul de a opri fenomenul de solicitare și acceptare de mită și al plăților mici de facilitare;

- ii. să publice pe un website disponibil public regulile și reglementările privind cadourile, ospitalitatea, protocolul și cheltuielile pentru funcționarii publici naționali, astfel încât persoanele fizice și întreprinderile să cunoască aceste reguli și să le poată respecta.
- XIV. RECOMANDĂ, având în vedere efectul prejudiciabil al plăților mici de facilitare, în special asupra dezvoltării economice sustenabile și asupra statului de drept, ca statele membre:
- i. să își analizeze periodic politicile și abordarea cu privire la plățile mici de facilitare, cu scopul de a combate fenomenul de o manieră eficientă;
 - ii. să încurajeze întreprinderile să interzică sau să descurajeze utilizarea plăților mici de facilitare în programele sau măsurile de control intern, etică și conformitate, recunoscând că, în general, astfel de plăți sunt ilegale în țările în care sunt făcute și că în toate cazurile trebuie contabilizate cu exactitate în evidențele contabile și financiare ale societăților respective.

SANCTIUNI ȘI CONFISCARE

- XV. RECOMANDĂ ca statele membre:
- i. să ia măsuri adecvate, de exemplu furnizând îndrumare și/sau formare pentru autoritățile de aplicare a legii și pentru autoritățile judiciare, fără a prejudicia competențele discreționare ale autorităților judiciare sau ale altor autorități, pentru a se asigura că sancțiunile împotriva persoanelor fizice și juridice pentru infracțiunile de corupere a funcționarilor publici străini sunt transparente, eficiente, proporționale și au caracter disuasiv în practică, inclusiv ținând seama de sumele plătite ca mită și de valoarea profiturilor sau a altor beneficii derivate și de alți factori atenuanți sau agravanți;
 - ii. cu scopul de a stimula și de a recompensa comportamentele corporative adecvate, să aibă în vedere luarea în considerare a unor factori atenuanți, cum ar fi:
 - a. divulgările elaborate, voluntare și prompte către autoritățile de aplicare a legii, în legătură cu abaterile;
 - b. cooperarea deplină cu autoritățile de aplicare a legii, inclusiv divulgarea tuturor faptelor relevante pentru fapta ilegală în chestiune;
 - c. acceptarea responsabilității; sau
 - d. remedierea la timp și adecvată, inclusiv implementarea sau intensificarea unui program eficient de etică și conformitate;
 - iii. publicarea și accesibilizarea, în aliniere cu regulile privind protecția datelor și drepturile în legătură cu confidențialitatea, după caz și prin orice mijloace adecvate, a unor elemente importante ale cazurilor soluționate de corupere a funcționarilor publici străini și de infracțiuni conexe în baza articolelor 7 și 8 din Convenția anti-mită a OCDE (denumite în continuare „infracțiuni conexe”), printre care principalele aspecte, persoanele fizice sau juridice sancționate, sancțiunile aprobate și baza pentru aplicarea acestor sancțiuni.
- XVI. RECOMANDĂ ca statele membre, pentru a se asigura că infracțiunile de corupere a funcționarilor publici străini sunt pedepsite prin sancțiuni eficiente, proporționale și disuasive:
- i. să utilizeze pe deplin, ori de câte ori este posibil și adecvat, măsurile disponibile în cadrul legislației naționale pentru identificarea, înghețarea, sechestrarea și confiscarea mitei și

- a produselor rezultate în urma infracțiunii de corupere a funcționarilor publici din străinătate sau a unor bunuri a căror valoare corespunde cu cea a acestor produse;
- ii. să dezvolte o abordare proactivă în scopul identificării, înghețării, sechestrării și confiscării mitei și a produselor rezultate în urma infracțiunii de corupere a funcționarilor publici din străinătate sau a unor bunuri a căror valoare corespunde cu cea a acestor produse, inclusiv în contextul procedurilor care implică persoane juridice;
- iii. să ajute autoritățile de aplicare a legii și alte autorități competente să conștientizeze importanța efectuării de investigații financiare temeinice pentru a detecta și a recupera mita și produsele rezultate în urma infracțiunii de corupere a funcționarilor publici străini și a confiscării mitei și a produselor rezultate în urma infracțiunii de corupere a funcționarilor publici străini sau a confiscării unor bunuri a căror valoare corespunde cu cea a acestor produse; și
- iv. să aibă în vedere dezvoltarea, publicarea și diseminarea către autoritățile de aplicare a legii a unor ghiduri pentru identificarea, cuantificarea și confiscarea mitei și a produselor rezultate în urma coruperii funcționarilor publici străini sau a confiscării unor bunuri a căror valoare corespunde cu cea a acestor produse.

SOLUȚIONĂRI EXTRAJUDICIARE

- XVII. RECOMANDĂ statelor membre să aibă în vedere utilizarea unei varietăți de forme de rezoluții în soluționarea cauzelor penale, administrative și civile, atât cu persoane juridice, cât și cu persoane fizice, inclusiv soluționări extrajudiciare. Soluționările extrajudiciare se referă la mecanismele dezvoltate și utilizate pentru a soluționa cauzele fără o procedură administrativă sau de judecată completă, pe baza unui acord negociat între o persoană fizică sau juridică și o autoritate de urmărire penală sau o altă autoritate.
- XVIII. RECOMANDĂ statelor membre să se asigure că soluționările extrajudiciare folosite pentru a soluționa cauzele privind infracțiunile care fac obiectul Convenției anti-mită a OCDE respectă principiile transparenței, asumării răspunderii și respectării garanțiilor procedurale, în special:
- i. să adopte un cadru clar și transparent privind soluționările extrajudiciare, menționând inclusiv autoritățile care au dreptul să încheie hotărâri extrajudiciare, dacă aceste soluționări sunt disponibile pentru persoane fizice și/sau pentru persoane juridice și obligația ca presupusul infractor să recunoască faptele și/sau vinovăția, acolo unde este cazul;
- ii. să elaboreze criterii clare și transparente privind utilizarea soluționărilor extrajudiciare, inclusiv, acolo unde este cazul, autodenunțarea voluntară a abaterilor, cooperarea cu autoritățile de aplicare a legii și măsuri de remediere;
- iii. să furnizeze informații clare și publice privind avantajele pe care le poate obține un presupus infractor prin recurgerea la o soluționare extrajudiciară;
- iv. acolo unde este cazul și cu respectarea regulilor privind protecția datelor și a drepturilor legate de confidențialitate, după caz, să publice elemente ale hotărârilor extrajudiciare, inclusiv:
- a. aspectele principale și persoanele fizice și/sau juridice implicate;
- b. considerațiile relevante pentru soluționarea cazului printr-o procedură extrajudiciară;

- c. natura sancțiunilor impuse și argumentele pentru aplicarea acestor sancțiuni;
- d. măsurile de remediere, inclusiv adoptarea sau îmbunătățirea unor programe sau măsuri de control intern, conformitate în raport cu regulile anti-corupecție și monitorizare;
- v. să se asigure că sancțiunile aplicate în soluționarea extrajudiciară a cazurilor de infracțiuni de corupere a funcționarilor publici străini sunt transparente, dar și eficiente, proporționale și disuasive, astfel cum impun prevederile de la articolul 3 din Convenția anti-mită a OCDE;
- vi. să se asigure că soluționarea extrajudiciară a cazurilor de infracțiuni de corupere a funcționarilor publici străini nu constituie un obstacol pentru investigarea și urmărirea penală eficientă a persoanelor fizice sau juridice în alte țări și, în general, că permite o cooperare internațională eficientă, astfel cum se prevede la articolele 9 și 10 din Convenția anti-mită a OCDE;
- vii. să se asigure că încheierea unei soluționări extrajudiciare cu o persoană fizică sau juridică nu prejudiciază o acțiune de aplicare a legii împotriva oricărei alte persoane fizice sau juridice relevante, acolo unde este cazul;
- viii. să se asigure că soluționările extrajudiciare sunt supuse unei supravegheri adecvate, de exemplu, supravegherii unei autorități competente judiciare, a unei autorități publice independente sau a altei autorități competente relevante, inclusiv autorităților de aplicare a legii.

COOPERAREA INTERNAȚIONALĂ

XIX. RECOMANDĂ ca statele membre, pentru a combate eficient coruperea funcționarilor publici străini în cadrul operațiunilor economice internaționale, în conformitate cu principiile de competență și cu alte principii juridice de bază, se consultă și cooperează în alte moduri cu autoritățile competente din alte țări și, după caz, cu rețelele internaționale și regionale de aplicare a legii din care fac parte state membre și țări non-membre, în cadrul investigațiilor și al altor proceduri juridice care privesc anumite cazuri de corupere, prin mijloace cum ar fi partajarea de informații, spontan sau la cerere, furnizarea de dovezi, extrădarea și identificarea, înghețarea, sechestrarea, confiscarea și recuperarea produselor rezultate în urma coruperii funcționarilor publici străini. În această privință:

A. Proceduri de asistență judiciară reciprocă

Pentru a combate de o manieră eficientă infracțiunile de corupere a funcționarilor publici străini în cadrul operațiunilor economice internaționale, statele membre ar trebui:

- i. să profite pe deplin de acordurile și aranjamentele existente privind asistența juridică internațională reciprocă și, acolo unde este necesar, să încheie noi acorduri sau aranjamente în acest scop;
- ii. să asigure existența unor canale promovate clar și ușor accesibile pentru cererile de asistență judiciară reciprocă trimise sau primite;
- iii. în conformitate cu articolele 9 și 10 din Convenția anti-mită a OCDE, să se asigure că legile lor naționale permit o bază adecvată pentru asistența juridică reciprocă, pentru orice scopuri, în aliniere cu legile, tratatele, acordurile și aranjamentele relevante, inclusiv furnizarea de dovezi, executarea de percheziții, sechestrări și înghețări,

identificarea și urmărirea produselor infracțiunilor, a bunurilor sau a instrumentelor folosite la comiterea de infracțiuni și confiscarea și recuperarea produselor infracțiunilor de corupere a funcționarilor publici străini;

- iv. în măsura maximă posibilă permisă de legislația națională, de tratatele și de aranjamentele relevante, să ofere asistență judiciară reciprocă în investigațiile și procedurile non-penale care fac obiectul Convenției anti-mită a OCDE și care implică o persoană juridică, inclusiv atunci când investigațiile și procedurile non-penale nu au legătură directă cu procedurile penale care implică o persoană fizică;
- v. să ia în considerare moduri de a facilita asistența juridică reciprocă între statele membre și cu țările care nu sunt parte la Convenția anti-mită a OCDE în cazurile unor astfel de infracțiuni de corupere, inclusiv cu privire la standardul probator pentru anumite state membre;
- vi. să asigure prelucrarea promptă și eficace a cererilor de asistență judiciară reciprocă primite și trimise;
- vii. să se asigure că regulile privind prescripția permit un timp adecvat pentru furnizarea și solicitarea promptă și eficace a asistenței judiciare reciproce în cazurile de corupere a funcționarilor publici străini;
- viii. să se asigure că există un cadru instituțional eficace pentru asistența judiciară reciprocă și că resursele pentru furnizarea și solicitarea de asistență judiciară reciprocă sunt adecvate și se folosesc eficient. În special, statele membre ar trebui să se asigure că autoritățile responsabile pentru primirea cererilor de asistență judiciară reciprocă și gestionarea cererilor trimise au un număr adecvat de angajați cu expertiză relevantă și că personalul relevant are la dispoziție cursuri relevante, inclusiv privind cadrul de asistență judiciară reciprocă, cerințele de redactare și politicile aplicabile pentru cererile trimise, acolo unde este cazul;
- ix. să aibă în vedere utilizarea tehnologiilor pentru a spori eficiența procesului de asistență judiciară reciprocă, inclusiv a unor echipamente adecvate pentru monitorizarea progresului înregistrat cu privire la cererile de asistență judiciară reciprocă primite și trimise, a prezentării cererilor de asistență judiciară reciprocă trimise în format digital și a prezentării informațiilor furnizate ca răspuns la cererile de asistență judiciară reciprocă într-un format digital adecvat pentru a fi utilizat de către statul solicitant;
- x. să adopte o abordare proactivă și să solicite cooperare internațională pentru infracțiunile care fac obiectul Convenției anti-mită a OCDE, inclusiv prin sensibilizarea și formarea autorităților competente în scopul identificării cazurilor de corupere a funcționarilor publici străini pentru care este necesară asistență judiciară reciprocă, pentru a se asigura că o cerere de asistență judiciară reciprocă trimisă și la care nu s-a primit răspuns nu pune în pericol o investigație în curs.

B. Consolidarea cooperării internaționale

Statele membre ar trebui:

- i. să ia măsuri eficace pentru a dezvolta cooperarea directă cu autoritățile competente din alte state membre, după caz, inclusiv prin:
 - a. încheierea de acorduri sau aranjamente bilaterale de asistență judiciară reciprocă cu alte state membre și utilizarea la maximum a acordurilor existente;

- b. participarea activă la rețelele regionale și internaționale de aplicare a legii specializate în chestiuni privind anticorupția și care implică state membre și non-membre; și
 - c. promovarea schimbului de personal și de experți, acolo unde este cazul, inclusiv trimiterea de ofițeri de legătură în alte state sau la alte organizații internaționale;
- ii. fără o solicitare prealabilă, să aibă în vedere trimiterea de informații, acolo unde este cazul și într-un mod care este consecvent cu legile interne și cu tratatele și aranjamentele relevante, către o autoritate competentă din alt stat membru, atunci când astfel de informații ar putea să ajute statul membru să întreprindă anumite investigații sau să finalizeze cu succes anumite proceduri. Transmiterea spontană de informații ar trebui să se facă fără a prejudicia anchetele și procedurile desfășurate de autoritatea competentă în statul membru care furnizează informațiile;
 - iii. să ia în calcul, într-un mod care este în conformitate cu legile interne și cu tratatele și aranjamentele relevante, forme complementare de schimb internațional de informații prin alte mecanisme, cum ar fi prin facilitarea (a) schimbului de informații operative financiare de către Unitățile de informații operative financiare; (b) schimbul de informații fiscale; (c) schimbul de informații cu autoritățile de reglementare financiară și (d) cooperarea, după caz, în cadrul rețelelor internaționale și regionale relevante;
 - iv. să investigheze cu promptitudine suspiciunile credibile de corupere a funcționarilor publici străini care le sunt transmise de organizațiile guvernamentale internaționale, cum ar fi băncile multilaterale și regionale de dezvoltare și, acolo unde este cazul, să ceară de la organizațiile guvernamentale internaționale ridicarea caracterului secret al investigațiilor interne.

C. Cazurile cu competență jurisdicțională multiplă

Statele membre ar trebui:

- i. să încurajeze coordonarea directă în investigațiile și urmărirea penală concurente sau paralele, acolo unde este cazul, inclusiv prin mijloace cum ar fi partajarea de informații și dovezi;
- ii. în aliniere cu articolul 4.3 din Convenția anti-mită a OCDE, atunci când mai multe state membre au competență asupra unei infracțiuni suspectate descrise în Convenția anti-mită a OCDE, să aibă în vedere, acolo unde este cazul, consultări în timpul investigării, urmării penale și finalizării cazului, în conformitate cu sistemele juridice interne. De asemenea, statele membre ar trebui să acorde atenția cuvenită riscului de urmărire penală a aceleiași persoane fizice sau juridice în mai multe jurisdicții pentru același comportament infracțional;
- iii. să aibă în vedere coordonarea cât mai devreme posibil în cadrul procesului și acolo unde este cazul și într-un mod care respectă independența diferitelor jurisdicții și recunoaște beneficiile cooperării pentru realizarea unei aplicări eficiente a legii. Statele membre ar trebui să ia măsuri pentru a se asigura în mod rezonabil că eforturile lor de coordonare nu afectează în mod inadecvat eficacitatea investigațiilor și a urmărilor penale în alte jurisdicții;
- iv. să ia în calcul utilizarea organizațiilor internaționale și regionale relevante care pot ajuta cu consultări între țări, atunci când este cazul;

- v. acolo unde este cazul și în conformitate cu legile interne și cu tratatele și aranjamentele relevante, să ia în considerare constituirea de echipe de investigație comune sau paralele atunci când desfășoară investigații și urmăriri penale în cazuri de corupere a funcționarilor publici străini care ar putea necesita acțiune coordonată și concertată cu unul sau mai multe alte state membre.

DEDUCTIBILITATEA FISCALĂ

XX. RECOMANDĂ ca statele membre:

- i. să implementeze întocmai și cu promptitudine Recomandarea Consiliului din 2009 cu privire la măsurile fiscale pentru continuarea combaterii coruperii funcționarilor publici străini în cadrul operațiunilor economice internaționale [OECD/LEGAL/0371], în care se recomandă în special ca „statele membre și alte părți la Convenția anti-mită a OCDE să respingă în mod explicit deductibilitatea fiscală a mitei acordate funcționarilor publici străini pentru orice scopuri fiscale și de o manieră eficientă” și ca „în conformitate cu sistemele lor juridice”, acestea „să instituie un cadru legal și administrativ eficace și să ofere îndrumări pentru a facilita raportarea de către autoritățile fiscale a suspiciunilor de corupere a funcționarilor publici străini, identificate în desfășurarea îndatoririlor lor, către autoritățile de aplicare a legii”;
- ii. să susțină monitorizarea efectuată de Comitetul pentru chestiuni fiscale, astfel cum se prevede în Recomandarea Consiliului din 2009 cu privire la măsurile fiscale pentru continuarea combaterii coruperii funcționarilor publici străini în cadrul operațiunilor economice internaționale [OECD/LEGAL/0371].

DENUNȚAREA FAPTELOR DE CORUPERE A FUNCȚIONARILOR PUBLICI STRĂINI

XXI. RECOMANDĂ ca statele membre:

- i. să stabilească și să promoveze politici și proceduri clare prin care orice persoană fizică, inclusiv funcționarii publici, pot să denunțe autorităților competente suspiciuni de corupere a funcționarilor publici străini și de infracțiuni conexe, inclusiv prin informări confidentiale și, acolo unde este cazul, anonime;
- ii. să asigure canale ușor accesibile și diversificate de denunțare a suspiciunilor de fapte de corupere a funcționarilor publici străini și a infracțiunilor conexe și să promoveze aceste canale și importanța comunicării unor astfel de suspiciuni, inclusiv oferind îndrumare și acțiuni de răspuns pentru a încuraja și a sprijini avertizorii;
- iii. să se asigure că există măsuri adecvate pentru a permite funcționarilor publici să denunțe sau să aducă în atenția autorităților competente suspiciuni de fapte de corupere a funcționarilor publici străini și de infracțiuni conexe detectate în decursul activității lor, în special în cazul funcționarilor care lucrează în agențiile publice care interacționează cu societăți care activează în străinătate sau care sunt expuși la informații privind astfel de societăți, inclusiv reprezentanțe străine, unități de informații financiare operative, autorități fiscale, autorități de promovare a comerțului, autorități de reglementare a piețelor de valori mobiliare și a piețelor financiare, agenții anticorupție și autorități de achiziții;
- iv. să încurajeze detectarea proactivă de către funcționarii publici, în special de către cei care interacționează cu societăți care activează în străinătate sau care sunt expuși la informații despre astfel de societăți, prin mijloace adecvate, inclusiv prin monitorizarea

presei și alerte de presă, precum și denunțarea timpurie a suspiciunilor de corupere a funcționarilor publici străini și de infracțiuni conexe;

- v. să analizeze periodic eficacitatea politicilor privind denunțarea, a procedurilor și a canalelor aferente și să ia în considerare publicarea rezultatelor acestor analize periodice;
- vi. să promoveze diseminarea de informații, prin intermediul unor cursuri periodice și prin alte mijloace, despre infracțiunea de corupere a funcționarilor publici străini și despre obligațiile de raportare către funcționarii din agențiile guvernamentale care ar putea juca un rol în prevenirea și/sau detectarea și denunțarea faptelor de corupere a funcționarilor publici străini, inclusiv către misiuni diplomatice, agenții de credite la export și agenții oficiale de ajutor pentru dezvoltare, pentru ca acestea să informeze societățile lor care activează în străinătate despre legile privind coruperea funcționarilor publici străini și despre importanța existenței unor programe de conformitate eficiente.

PROTEJAREA AVERTIZORILOR

XXII. RECOMANDĂ, având în vedere rolul esențial pe care îl pot juca avertizorii ca sursă de detectare a cazurilor de corupere a funcționarilor publici străini, ca statele membre să instituie, în conformitate cu principiile de competență și cu alte principii juridice de bază, cadre legale și instituționale solide și eficiente pentru a proteja și/sau a asigura remedii împotriva eventualelor acțiuni de represalii pentru persoanele care lucrează în sectorul public sau privat și care denunță, pe baze justificate, fapte suspectate de coruperea funcționarilor publici străini în operațiunile economice internaționale și infracțiuni conexe în context profesional, în special:

- i. să se asigure că există autorități competente cu resurse suficiente și bine pregătite care implementează cadrul juridic pentru protejarea avertizorilor și care primesc, investighează sau prelucrează plângerile privind acțiunile derulate cu scopul represaliilor;
- ii. să permită în cea mai mare măsură posibilă protecția avertizorilor în contexte profesionale, inclusiv, după caz, a persoanelor ale căror raporturi de muncă au încetat, a persoanelor care, într-o etapă avansată a procesului de recrutare sau a negocierilor contractuale, află informații privind fapte suspectate a fi fapte de corupere a funcționarilor publici străini și care ar putea suferi represalii, de exemplu sub forma unor referințe profesionale negative sau a includerii pe o listă neagră și să aibă în vedere extinderea protecției la persoane terțe care au legătură cu avertizorul care ar putea suferi represalii în context profesional;
- iii. să se asigure că există măsuri adecvate pentru a asigura confidențialitatea identității avertizorului și a conținutului denunțului, în aliniere cu legile interne, în special în cadrul investigațiilor desfășurate de autoritățile competente sau în cadrul procedurilor judiciare;
- iv. să ia în considerare posibilitatea acceptării de denunțuri anonime și să se asigure că persoanele identificate ulterior și care ar putea suferi represalii au asigurate toate protecțiile relevante;
- v. să se asigure că există măsuri adecvate pentru a interzice sau a invalida eventualele prevederi contractuale concepute sau destinate să decline, să rezilieze, să diminueze sau

- să modifice pretențiile și protecțiile legale ale persoanelor care fac denunțuri eligibile pentru protecție către autoritățile competente;
- vi. să ofere o definiție largă a represaliilor împotriva avertizorilor, care nu se limitează la represaliile la locul de muncă și care poate să includă și acțiuni care pot să ducă la vătămarea reputației, vătămare profesională, financiară, socială, psihologică și fizică;
 - vii. să se asigure că există remedii adecvate pentru avertizori, pentru a compensa consecințele directe și indirecte ale represaliilor în urma unui raport eligibil pentru protecție, inclusiv compensații financiare și ajutoare intermediare până la soluționarea procedurilor legale;
 - viii. să prevadă sancțiuni eficace, proporționale și disuasive pentru cei care recurg la represalii împotriva avertizorilor;
 - ix. în cadrul procedurilor administrative, civile sau de muncă, să prevadă transferarea sarcinii probei asupra persoanelor fizice și juridice și a entităților care recurg la represalii, care să dovedească faptul că acțiunile presupus adverse împotriva unui avertizor nu reprezintă represalii pentru denunț;
 - x. să se asigure că avertizorii nu sunt supuși procedurilor disciplinare și nu se atrage răspunderea acestora în baza faptului că au făcut denunțuri eligibile pentru protecție;
 - xi. să aibă în vedere introducerea de stimulente pentru depunerea de denunțuri eligibile pentru protecție;
 - xii. să ia măsuri de sensibilizare și să ofere formare privind conceperea și implementarea cadrului legal și instituțional pentru protejarea avertizorilor și protecțiile și remediile disponibile;
 - xiii. să analizeze periodic eficacitatea cadrului legal și instituțional pentru protejarea avertizorilor și să aibă în vedere publicarea rezultatelor acestor analize periodice;
 - xiv. acordând atenția cuvenită regulilor privind protecția datelor și drepturilor legate de confidențialitate, să se asigure că regulile și legile care interzic transmiterea de informații economice sau comerciale nu împiedică în mod nejustificat realizarea unor denunțuri de către avertizori și protejarea avertizorilor.

CERINȚE CONTABILE, AUDIT EXTERN, CONTROALE INTERNE, ETICĂ ȘI CONFORMITATE

XXIII. RECOMANDĂ ca statele membre să ia măsurile necesare, ținând seama, acolo unde este cazul, de situația individuală a unei societăți, inclusiv de dimensiunea acesteia, tipul, structura juridică și sectorul geografic și industrial de activitate, astfel încât legile, regulile sau practicile privind cerințele contabile, auditurile externe și controalele interne, etica și conformitatea să fie aliniate cu următoarele principii și să fie utilizate pe deplin pentru a preveni și a detecta coruperea funcționarilor publici străini în operațiunile economice internaționale, conform principiilor interne privind competența și altor principii juridice de bază. În acest scop:

A. Cerințe contabile adecvate

- i. statele membre, în conformitate cu articolul 8 din Convenția anti-mită a OCDE, iau măsurile necesare, în cadrul propriilor legi și reglementări privind contabilitatea, înregistrările contabile, divulgarea declarațiilor financiare și standardele contabile și de

audit, pentru a interzice înființarea de conturi în afara evidenței contabile, efectuarea de operațiuni neînregistrate sau identificate în mod inadecvat, înregistrarea de cheltuieli inexistente, introducerea de datorii cu identificarea incorectă a obiectului acestora, precum și utilizarea de documente false de către societățile care fac obiectul legilor și reglementărilor respective, în scopul coruperii funcționarilor publici străini sau ascunderii unei astfel de fapte.

- ii. statele membre, în conformitate cu articolul 8 din Convenție, prevăd pedepse civile, administrative sau penale eficace, proporționale și disuasive pentru astfel de omisiuni și falsificări în contabilitatea, evidențele contabile, conturile și declarațiile financiare ale acestor societăți și ar trebui să se asigure că atât persoanele fizice, cât și persoanele juridice pot fi trase la răspundere pentru întreaga gamă de comportamente descrise la articolul 8.1 din Convenție;
- iii. statele membre ar trebui să impună societăților să divulge în declarațiile lor financiare întreaga gamă de datorii contingente semnificative;
- iv. statele membre ar trebui să se asigure că autoritățile competente acordă atenția cuvenită procedurilor împotriva persoanelor fizice sau juridice implicate pentru infracțiunile contabile comise în scopul coruperii funcționarilor publici străini sau ascunderii unor astfel de acțiuni de corupere, astfel cum sunt definite în articolul 8 din Convenția anti-mită a OCDE;

B. Auditul extern independent

- i. statele membre ar trebui să analizeze dacă obligațiile societăților de a se supune auditurilor externe sunt adecvate;
- ii. statele membre și asociațiile profesionale ar trebui să mențină standarde adecvate pentru a asigura independența auditorilor externi, care le permite acestora să furnizeze o evaluare obiectivă a conturilor, declarațiilor financiare și controalelor interne ale societăților;
- iii. statele membre ar trebui să impună auditorului extern care descoperă indicii de suspiciune de acte de corupere a funcționarilor publici străini să raporteze această descoperire conducerii și, după caz, organismelor de monitorizare sau de guvernanță ale societății;
- iv. statele membre ar trebui să încurajeze societățile care primesc de la un auditor extern rapoarte privind suspiciuni de acte de corupere a funcționarilor publici străini să răspundă în mod activ și eficace la astfel de rapoarte;
- v. statele membre ar trebui să aibă în vedere impunerea obligației auditorului extern de a raporta suspiciunile de acte de corupere a funcționarilor publici străini unor autorități competente care sunt independente de societate, cum ar fi autoritățile de aplicare a legii sau autoritățile de reglementare, iar în cazul statelor care permit astfel de raportări, să se asigure că auditorii care fac astfel de raportări întemeiate în mod rezonabil să fie protejați de acțiuni în justiție.

C. Controale interne, etica și conformitatea

Statele membre ar trebui să încurajeze:

- i. societățile, inclusiv companiile de stat, să dezvolte și să adopte programe sau măsuri de control intern, etică și conformitate adecvate în scopul prevenirii și detectării faptelor de corupere a funcționarilor publici străini, ținând seama de Ghidul de bune practici în materie de control intern, etică și conformitate, prevăzut în Anexa II;
- ii. organizațiile de afaceri și asociațiile profesionale, acolo unde este cazul, în eforturile lor de a încuraja și a sprijini societățile, în special întreprinderile mici și mijlocii, să dezvolte și programe sau măsuri de control intern, etică și conformitate adecvate în scopul prevenirii și detectării faptelor de corupere a funcționarilor publici străini, ținând seama de Ghidul de bune practici în materie de control intern, etică și conformitate, prevăzut în Anexa II;
- iii. conducerea societăților să includă declarații în rapoartele anuale sau să divulge în alt mod programele sau măsurile de control intern, etică și conformitate, inclusiv cele care contribuie la prevenirea și detectarea faptelor de corupție;
- iv. crearea de organisme de monitorizare, independente de conducere, cum ar fi comitetele de audit ale consiliilor de administrație sau ale consiliilor de supraveghere;
- v. societățile să implementeze cadre pentru protejarea persoanelor care denunță potențiale încălcări ale legii, precum și canale pentru raportare, inclusiv în cadrul programelor sau măsurilor de control intern, etică și conformitate cu scopul de a preveni și de a detecta coruperea funcționarilor publici străini și, de asemenea, să ia măsuri adecvate pe baza acestor raportări.

D. Stimulente pentru conformare

Statele membre ar trebui:

- i. să își încurajeze agențiile guvernamentale să aibă în vedere, atunci când sunt implicate operațiuni economice internaționale și atunci când este cazul, programe sau măsuri de control intern, etică și conformitate în scopul prevenirii și detectării faptelor de corupere a funcționarilor publici străini în deciziile lor de a acorda avantaje publice, inclusiv subvenții publice, licențe, contracte de achiziții publice, contracte finanțate prin asistență oficială de dezvoltare și credite de export care beneficiază de susținere oficială;
- ii. atunci când statele membre pun în aplicare măsuri pentru a stimula întreprinderile să dezvolte astfel de programe sau măsuri de conformare, să furnizeze agențiilor guvernamentale relevante formare și îndrumare privind modul în care sunt luate în considerare programele sau măsurile de control intern, etică și conformitate în procesele decizionale ale agențiilor și să se asigure că aceste îndrumări sunt promovate și ușor accesibile pentru societăți;
- iii. să încurajeze autoritățile de aplicare a legii, în contextul aplicării legii în cazuri de infracțiuni de corupere a funcționarilor publici străini și infracțiuni conexe, să aibă în vedere implementarea unor măsuri pentru a stimula societățile să dezvolte programe sau măsuri eficiente de control intern, etică și conformitate, inclusiv ca potențial factor de atenuare. Cu toate acestea, statele membre ar trebui să se asigure că simpla existență a programelor sau măsurilor de control intern, etică și conformitate nu exonerează pe deplin persoana juridică de răspunderea sa, că luarea în considerare a acestor programe sau măsuri rămâne responsabilitatea exclusivă a autorităților judiciare, a autorităților de aplicare a legii sau a altor autorități publice și că sancțiunile sunt în continuare eficiente, proporționale și disuasive, în conformitate cu articolul 3 din Convenția anti-mită a OCDE;

- iv. în cazul statelor membre care implementează măsuri de stimulare a societăților care dezvoltă programe sau măsuri de conformitate, să se asigure că autoritățile competente au în vedere să furnizeze cursuri și îndrumare privind evaluarea gradului de adecvare și a eficacității programelor sau măsurilor de control intern, etică și conformitate pentru împiedicarea și detectarea faptelor de corupere a funcționarilor publici străini, precum și a modului în care aceste programe sau măsuri sunt luate în considerare în contextul aplicării legii în cazurile de corupere a funcționarilor publici străini și să se asigure că aceste informații sau îndrumări sunt promovate și ușor accesibile societăților, acolo unde este cazul.

AVANTAJE PUBLICE, INCLUSIV ACHIZIȚIILE PUBLICE

XXIV. RECOMANDĂ ca:

- i. legile și reglementările statelor membre să permită autorităților să suspende sau să excludă, într-o măsură adecvată, participarea la procedurile de atribuire a contractelor publice sau alte avantaje publice, inclusiv la contractele de achiziții publice și contractele finanțate prin asistență oficială pentru dezvoltare, societățile despre care s-a determinat faptul că au corupt funcționari publici străini, cu încălcarea legilor interne ale statului membru respectiv, ținând seama de factorii atenuanți. În măsura în care legile și reglementările statului membru permit aplicarea unor astfel de măsuri în cazul societăților despre care s-a determinat faptul că au corupt funcționari publici ai statului respectiv, astfel de măsuri ar trebui să fie permise și în cazul coruperii funcționarilor publici străini;
- ii. statele membre să se asigure că agențiile guvernamentale relevante pot să acceseze informații despre societățile sancționate pentru fapte de corupere a funcționarilor publici străini sau, dacă nu este posibil acest lucru, că pot să obțină aceste informații de la societăți;
- iii. acolo unde este cazul și în măsura în care este posibil, la luarea acestor decizii privind suspendarea și excluderea, statele membre să țină seama, ca factori atenuanți, de măsurile de remediere dezvoltate de societăți pentru a aborda exact riscurile de corupere a funcționarilor publici străini, precum și eventualele deficiențe în programele sau măsurile existente de control intern, etică și conformitate ale acestor societăți;
- iv. statele membre să ofere îndrumări și formare pentru agențiile guvernamentale relevante cu privire la aceste măsuri de suspendare și excludere aplicabile societăților despre care s-a determinat faptul că au corupt funcționari publici străini și cu privire la măsurile de remediere care pot fi adoptate de societăți, inclusiv programele sau măsurile de control intern, etică și conformitate care ar putea fi luate în considerare;
- v. în conformitate cu Recomandarea Consiliului din 2016 pentru agenții de cooperare pentru dezvoltare privind gestionarea riscului de corupție [OECD/LEGAL/0431], statele membre să impună prevederi anticorupție în achizițiile bilaterale finanțate din ajutoare, să promoveze implementarea întocmai a prevederilor anticorupție în instituțiile de dezvoltare internațională, inclusiv în băncile de dezvoltare multilaterală și să lucreze îndeaproape cu partenerii de dezvoltare pentru a combate corupția în cadrul tuturor eforturilor de cooperare pentru dezvoltare;
- vi. statele membre să sprijine eforturile Comitetului de Guvernare Publică al OCDE de a implementa principiile cuprinse în Recomandarea Consiliului privind achizițiile publice

[OECD/LEGAL/0411] și să lucreze pentru a spori transparența în achizițiile publice în cadrul altor organizații guvernamentale internaționale, cum ar fi Națiunile Unite, Organizația Mondială a Comerțului (OMC) și Uniunea Europeană și să fie încurajate să adere la standardele internaționale relevante, cum ar fi Acordul OMC privind achizițiile guvernamentale.

CREDITE DE EXPORT CARE BENEFICIAZĂ DE SUSȚINERE OFICIALĂ

XXV. RECOMANDĂ ca:

- i. statele care sunt parte la Convenția anti-mită a OCDE și care nu sunt membre ale OCDE să adere la Recomandarea OCDE a Consiliului privind faptele de corupție și creditele de export care beneficiază de susținere oficială și să implementeze această recomandare a OCDE [OECD/LEGAL/0447];
- ii. statele membre să sprijine eforturile Grupului de lucru al OCDE privind creditele de export și garanțiile pentru credite de a monitoriza implementarea Recomandării OCDE a Consiliului privind faptele de corupție și creditele de export care beneficiază de susținere oficială [OECD/LEGAL/0447].

PROTECȚIA DATELOR

XXVI. RECOMANDĂ ca, respectând corespunzător regulile de protecția datelor și drepturile la confidențialitate:

- i. statele membre să se asigure că respectarea regulilor de protecția datelor și a legilor care prevăd interdicția transmiterii de informații economice sau comerciale nu împiedică în mod nejustificat cooperarea internațională eficientă în investigarea și urmărirea infracțiunilor de corupere a funcționarilor publici străini și a infracțiunilor conexe, în conformitate cu articolele 9 și 10 din Convenția anti-mită a OCDE;
- ii. statele membre să se asigure că respectarea regulilor de protecția datelor și a legilor care prevăd interdicția transmiterii de informații economice sau comerciale nu împiedică în mod nejustificat eficacitatea programelor sau măsurilor anti-corupție de control intern, etică și conformitate, inclusiv a mecanismelor interne de raportare, a verificărilor și proceselor interne de investigare;
- iii. statele membre în care sunt aplicabile reguli de protecția datelor să ofere îndrumări societăților și, acolo unde este cazul, să aibă în vedere emiterea unor reglementări care permit prelucrarea datelor în desfășurarea verificărilor legate de măsurile anti-corupție și a proceselor interne de investigare.

URMĂRIREA STADIULUI ȘI ARANJAMENTE INSTITUȚIONALE

XXVII. INSTRUIEȘTE Grupul de lucru anti-mită să desfășoare un program continuu de urmărire sistematică a stadiului pentru a monitoriza și a promova implementarea integrală a Convenției anti-mită a OCDE și a prezentei Recomandări, în cooperare cu Comitetul pentru chestiuni fiscale, Comitetul de asistență pentru dezvoltare, Comitetul pentru investiții, Comitetul privind guvernarea publică, Grupul de lucru privind creditele de export și garanțiile de credite și alte organisme ale OCDE, după caz. Această urmărire a stadiului va include în special următoarele:

- i. continuarea programului de monitorizare riguroasă și sistematică a implementării de către statele membre a Convenției anti-mită a OCDE și a prezentei Recomandări pentru a promova implementarea integrală a acestor instrumente, inclusiv printr-un sistem continuu de evaluare reciprocă, în care fiecare stat membru este examinat, pe rând, de către Grupul de lucru anti-mită, pe baza unui raport care va furniza o evaluare obiectivă a progresului statului membru respectiv în implementarea Convenției anti-mită a OCDE și a prezentei Recomandări și care va fi pus la dispoziția publicului;
 - ii. primirea notificărilor și a altor informații care i-au fost transmise de către statele membre cu privire la autoritățile care servesc drept canale de comunicare în scopul facilitării cooperării internaționale în implementarea Convenției anti-mită a OCDE și a prezentei Recomandări;
 - iii. raportarea periodică în ședințele Grupului de lucru anti-mită a măsurilor luate de statele membre pentru implementarea Convenției anti-mită a OCDE și a prezentei Recomandări, inclusiv a informațiilor neconfidențiale despre investigațiile și urmărirea penală în cazurile de infracțiuni de corupere a funcționarilor publici străini, precum și, acolo unde este cazul, a măsurilor luate pentru aplicarea legii pe partea de cerere a acestor cazuri de corupere a funcționarilor publici străini;
 - iv. întâlniri voluntare ale funcționarilor din cadrul autorităților de aplicare a legii, care sunt direct implicați în aplicarea legii în cazul infracțiunii de corupere a funcționarilor publici străini, pentru a discuta bune practici și aspecte orizontale privind investigarea și urmărirea penală a cazurilor de corupere a funcționarilor publici străini, pe lângă participarea voluntară a acestor funcționari din cadrul autorităților de aplicare a legii la sesiunile plenare ale Grupului de lucru anti-mită, la activitățile de monitorizare a țării și la alte activități relevante;
 - v. examinarea tendințelor, chestiunilor și contramăsurilor prevalente în privința infracțiunilor de corupere a funcționarilor publici străini, inclusiv prin dezvoltarea de tipologii și studii transnaționale;
 - vi. dezvoltarea de instrumente și mecanisme pentru a spori impactul activităților de monitorizare și urmărire a stadiului, precum și acțiuni de sensibilizare, inclusiv prin intermediul cercetării, al evaluărilor privind amenințările reprezentate de infracțiunile de corupere și transmiterea și raportarea publică anuală de date neconfidențiale privind aplicarea legii;
 - vii. furnizarea de informații periodice către public cu privire la munca și activitatea sa și cu privire la implementarea Convenției anti-mită a OCDE și a prezentei Recomandări; și
 - viii. transmiterea de rapoarte către Consiliu privind implementarea prezentei Recomandări, la nu mai mult de cinci ani de la adoptarea acesteia și cel puțin o dată la cinci ani după aceea.
- XXVIII. REȚINE obligația statelor membre de a coopera îndeaproape în acest program de urmărire a stadiului, conform articolului 3 din Convenția privind Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică din 14 decembrie 1960 și articolului 12 din Convenția anti-mită a OCDE.

COOPERAREA CU STATELE NON-MEMBRE

- XXIX. FACE APEL la statele non-membre care sunt exportatoare majore și investitori străini să adere la Convenția anti-mită a OCDE și la prezenta Recomandare și să le implementeze și să participe la mecanismele instituționale de urmărire a stadiului sau de implementare.
- XXX. INSTRUIEȘTE Grupul de lucru anti-mită să asigure un forum pentru consultări cu statele care încă nu au aderat, pentru a promova o participare mai amplă la Convenția anti-mită a OCDE și la această Recomandare și la urmărirea stadiului de implementare al acestora.

RELAȚII CU ORGANIZAȚII INTERNAȚIONALE GUVERNAMENTALE ȘI NEGUVERNAMENTALE ȘI CU SECTORUL PRIVAT

- XXXI. INVITĂ Grupul de lucru anti-mită să se consulte și să coopereze cu organizațiile internaționale și cu instituțiile financiare internaționale active în lupta împotriva coruperii funcționarilor publici străini în cadrul operațiunilor economice internaționale și să se consulte regulat cu organizațiile neguvernamentale și cu reprezentanții mediului de afaceri care activează în acest domeniu.

ANEXA I: GHID DE BUNE PRACTICI PENTRU IMPLEMENTAREA ANUMITOR ARTICOLE DIN CONVENȚIA PRIVIND COMBATERICA CORUPERII FUNCȚIONARILOR PUBLICI STRĂINI ÎN CADRUL OPERAȚIUNILOR ECONOMICE INTERNAȚIONALE

Ținând seama de constatările și recomandările Grupului de lucru anti-mită în programul său de urmărire sistematică a stadiului pentru monitorizarea și promovarea implementării depline a Convenției OCDE privind combaterea corupției în cadrul operațiunilor comerciale internaționale (Convenția anti-mită a OCDE), astfel cum prevede articolul 12 din Convenție, bunele practici în legătură cu implementarea deplină a anumitor articole ale Convenției au evoluat după cum urmează:

A. Articolul 1 din Convenția anti-mită a OCDE: Infracțiunea de corupere a funcționarilor publici străini

1. Articolul 1 din Convenția anti-mită a OCDE ar trebui implementat astfel încât să nu ofere o apărare sau o excepție în cazurile în care funcționarul public străin solicită mită.
2. Statele membre ar trebui să întreprindă acțiuni publice de sensibilizare și să ofere publicului îndrumări scrise specifice privind legislația internă prin care este implementată Convenția anti-mită a OCDE și Comentariile la Convenție.
3. Statele membre ar trebui să furnizeze informații și cursuri, după caz, funcționarilor lor publici care au posturi în străinătate cu privire la legislația internă prin care este implementată Convenția anti-mită a OCDE, astfel încât acești funcționari să poată să ofere informații de bază societăților din țări străine ale statelor membre, precum și asistență adecvată atunci când aceste societăți se confruntă cu solicitarea de mită.

B. Articolul 2 din Convenția anti-mită a OCDE: Răspunderea persoanelor juridice

1. Statele membre ar trebui să se asigure că întreprinderile de stat pot fi trase la răspundere pentru coruperea funcționarilor publici străini în cadrul operațiunilor economice internaționale.
2. Sistemele prin care statele membre atrag răspunderea persoanelor juridice pentru coruperea funcționarilor publici străini în operațiunile economice internaționale nu ar trebui să limiteze răspunderea la cazurile în care persoana sau persoanele fizice care au săvârșit infracțiunea sunt urmărite sau condamnate.
3. Sistemele statelor membre prin care se atrage răspunderea persoanelor juridice pentru coruperea funcționarilor publici străini în operațiunile economice internaționale ar trebui să adopte una din următoarele abordări:
 - a. nivelul de autoritate al persoanei a cărei conduită atrage răspunderea persoanei juridice este flexibil și reflectă varietatea largă a sistemelor de decizie din cadrul persoanelor juridice; sau
 - b. abordarea este echivalentă din punct de vedere funcțional cu cele menționate mai sus, deși este declanșată doar de faptele persoanelor cu cel mai înalt nivel de autoritate de conducere, deoarece sunt acoperite următoarele cazuri:
 - o o persoană cu autoritate de conducere de cel mai înalt nivel oferă, promite sau dă mită unui funcționar public străin;

- o persoană cu autoritate de conducere de cel mai înalt nivel instruieste sau autorizează o persoană cu un nivel inferior să ofere, să promită sau să dea mită unui funcționar public străin;
 - o persoană cu autoritate de conducere de cel mai înalt nivel nu împiedică o persoană cu un nivel inferior să mituiască un funcționar public străin, inclusiv prin nesupravegherea persoanei respective sau neimplementarea de programe sau măsuri adecvate de control intern, etică și conformitate.
4. În conformitate cu articolele 2 și 4 din Convenția anti-mită a OCDE și cu Comentariul aferent, statele membre ar trebui:
- a. să exploreze toate bazele de competență pe care le oferă legislația lor internă în investigarea și urmărirea penală a persoanelor juridice pentru infracțiuni de corupere a funcționarilor publici străini, inclusiv să stabilească competența teritorială și competența pe bază de cetățenie;
 - b. la afirmarea competenței pe bază de cetățenie asupra persoanelor juridice în scopul investigării și urmării penale a infracțiunilor de corupere a funcționarilor străini, să aibă în vedere criteriile cum ar fi legile în baza cărora a fost înființată sau este organizată persoana juridică, sau sediul central al persoanei juridice sau conducerea și controlul efectiv al acesteia, însă fără a se limita la acestea;
 - c. să se asigure că pot să exercite competența asupra persoanelor juridice în mod adecvat, indiferent dacă au competență în ceea ce privește persoana fizică ce a comis infracțiunea de corupere a unui funcționar public străin.
5. Statele membre ar trebui să aibă reguli sau alte măsuri adecvate pentru a se asigura că persoanele juridice nu pot să evite răspunderea sau sancțiunile pentru coruperea funcționarilor publici străini și pentru infracțiunile conexe prin restructurare, fuzionare, preluare de către alte entități sau modificarea în alt fel a identității lor corporative.

C. Responsabilitatea pentru coruperea prin intermediari

1. Statele membre ar trebui să se asigure că, în conformitate cu articolul 1 din Convenția anti-mită a OCDE și cu principiul echivalenței funcționale din comentariul 2 la Convenția anti-mită a OCDE, o persoană juridică nu poate evita responsabilitatea prin folosirea unor intermediari, inclusiv a unor persoane juridice asociate și a altor terțe părți, indiferent de cetățenia acestora, pentru a oferi, a promite sau a da mită unui funcționar public străin în numele său.
2. Statele membre ar trebui să desfășoare activități de sensibilizare pe această temă, atât în sectorul public, cât și în sectorul privat și în special în rândul autorităților relevante de aplicare a legii.

D. Articolul 5: Aplicarea legii

1. Statele membre ar trebui să fie vigilente și să se asigure că acțiunile de investigare și urmărirea penală a faptelor de corupere a funcționarilor publici străini în operațiunile economice internaționale nu sunt influențate de considerații ce țin de interesul economic național, de potențialul efect asupra relațiilor cu o altă țară sau de identitatea persoanelor fizice sau juridice implicate, în conformitate cu articolul 5 din Convenția anti-mită a OCDE.

2. Statele membre ar trebui să se asigure, în conformitate cu sistemul lor de drept intern, că standardul de probă sau orice alt standard necesar pentru inițierea investigațiilor nu se aplică într-un mod care să împiedice investigarea și urmărirea penală eficace a infracțiunilor de corupere a funcționarilor publici din străinătate.

ANEXA II: GHID DE BUNE PRACTICI ÎN MATERIE DE CONTROL INTERN, ETICĂ ȘI CONFORMITATE

Introducere

Acest Ghid de bune practici (denumit în continuare „Ghidul”) se adresează societăților, inclusiv întreprinderilor de stat, pentru instituirea și asigurarea eficacității programelor sau măsurilor de control intern, etică și conformitate în scopul prevenirii și detectării faptelor de corupere a funcționarilor publici străini în cadrul operațiunilor lor economice internaționale (denumite în continuare „fapte de corupere a funcționarilor publici străini”), precum și organizațiilor de afaceri și asociațiilor profesionale, care joacă un rol esențial în sprijinirea acestor eforturi ale societăților. Ghidul recunoaște faptul că, pentru a fi eficace, aceste programe sau măsuri de control intern, etică și conformitate ar trebui să fie interconectate cu cadrul general de conformitate al societății. Scopul ghidului este acela de a oferi societăților îndrumări neobligatorii din punct de vedere legal în instituirea unor programe sau măsuri eficace de control intern, etică și conformitate pentru prevenirea și detectarea faptelor de corupere a funcționarilor publici străini. Ghidul este flexibil și se dorește a fi adaptat de către societăți, în special de către întreprinderile mici și mijlocii (denumite în continuare „IMM-uri”), în funcție de situația lor individuală, inclusiv de dimensiunea, tipul, structura juridică și sectorul geografic și industrial de activitate al societăților, precum și de principiile de competență jurisdicțională și alte principii juridice de bază conform cărora funcționează.

A. Ghid de bune practici pentru societăți

Programele sau măsurile eficace de control intern, etică și conformitate pentru prevenirea și detectarea faptelor de corupere a funcționarilor publici străini ar trebui dezvoltate pe baza unei evaluări a riscurilor, care să abordeze situația individuală a fiecărei societăți, în special riscurile de corupere a funcționarilor publici străini, la care este expusă societatea (de exemplu sectorul geografic și industrial de activitate, mediul normativ, potențialii clienți și parteneri de afaceri, operațiunile cu guverne străine și utilizarea de terți). Aceste circumstanțe și riscuri ar trebui monitorizate și reevaluate regulat și luate în considerare după cum este necesar, pentru a stabili alocarea de resurse de conformare și a asigura eficacitatea continuă a programelor sau măsurilor de control intern, etică și conformitate ale societății. Societățile ar trebui să aibă în vedere, printre altele, următoarele bune practici pentru asigurarea unor programe sau măsuri eficace de control intern, etică și conformitate în scopul prevenirii și detectării acțiunilor de corupere a funcționarilor publici străini:

1. sprijin și angajament solid, explicit și vizibil din partea consiliului director sau al altui organism de guvernare echivalent și din partea conducerii superioare pentru susținerea programelor sau măsurilor de control intern, etică și conformitate pentru prevenirea și detectarea acțiunilor de corupere a funcționarilor publici străini, cu scopul de a implementa o cultură a eticii și conformității;

2. o politică corporativă exprimată clar și vizibilă prin care se interzice coruperea funcționarilor publici străini, care să fie ușor accesibilă tuturor angajaților și părților terțe relevante, inclusiv în filialele din străinătate, acolo unde este cazul și traduse astfel cum este necesar;
3. respectarea acestei interdicții și conformarea cu programele sau măsurile de control intern, etică și conformitate asociate este o îndatorire a persoanelor de la toate nivelurile societății;
4. supravegherea programelor sau măsurilor de etică și conformitate cu privire la coruperea funcționarilor publici străini, inclusiv autoritatea de a raporta chestiunile direct unor organisme de monitorizare independente, conducerii superioare, consiliului director sau unui alt organism de guvernare echivalent, consiliului de supraveghere sau comitetelor relevante ale acestuia reprezintă îndatorirea unuia sau mai multor funcționari superiori ai societății, cum ar fi responsabilul superior cu conformarea, cu un nivel adecvat de autonomie față de conducere și alte funcții operaționale, resurse, acces la surse relevante de date, experiență, calificare și autoritate;
5. programe sau măsuri de etică și conformitate menite să împiedice și să detecteze acțiunile de corupere a funcționarilor publici străini, aplicabile tuturor administratorilor, responsabililor și angajaților și aplicabile tuturor entităților asupra cărora societatea are control efectiv, inclusiv asupra filialelor, în următoarele domenii, printre altele:
 - i. cadouri;
 - ii. ospitalitate, protocol și cheltuieli;
 - iii. deplasări, inclusiv deplasări pentru clienți;
 - iv. contribuții politice;
 - v. donații caritabile și sponsorizări;
 - vi. plăți de facilitare;
 - vii. oferte de servicii necuvenite și extorcare;
 - viii. conflicte de interese;
 - ix. procese de angajare;
 - x. riscuri asociate cu utilizarea de intermediari, în special a celor care interacționează cu funcționari publici străini; și
 - xi. procese de răspuns la cereri de ofertă în achiziții publice, acolo unde este cazul.
6. programe sau măsuri de etică și conformitate menite să prevină și să detecteze acțiunile de corupere a funcționarilor publici străini aplicabile, acolo unde este cazul și cu respectarea angajamentelor contractuale, unor terțe părți cum ar fi agenți și alți intermediari, consultanți, reprezentanți, distribuitori, contractanți și furnizori, consorții și parteneri în afaceri (denumiți în continuare „parteneri de afaceri”), inclusiv, printre altele, următoarele elemente esențiale:
 - i. operațiuni de verificare pe bază de riscuri, documentate corespunzător, cu privire la angajare, precum și continuarea supravegherii periodice și adecvate a partenerilor de afaceri pe toată durata relației de afaceri;

- ii. informarea partenerilor de afaceri despre angajamentul societății de a respecta legile privind interdicțiile cu privire la coruperea funcționarilor publici străini și despre programul sau măsurile de etică și conformitate ale societății pentru prevenirea și detectarea acțiunilor de corupere a funcționarilor publici străini;
 - iii. solicitarea unui angajament reciproc din partea partenerilor de afaceri;
 - iv. implementarea de mecanisme pentru a se asigura că termenii contractuali, acolo unde este cazul, descriu cu exactitate serviciile care urmează să fie efectuate, că termenii de plată sunt adecvați, că munca contractuală descrisă este efectuată, iar compensația este proporțională cu serviciile prestate;
 - v. acolo unde este cazul, asigurarea drepturilor de audit ale societății să analizeze evidențele contabile și înregistrările partenerilor de afaceri și exercitarea acestor drepturi atunci când este cazul;
 - vi. prevederea unor mecanisme adecvate de abordare a incidentelor de corupere a funcționarilor publici străini de către partenerii de afaceri, inclusiv, de exemplu, drepturi contractuale de reziliere.
7. un sistem de proceduri financiare și contabile, inclusiv un sistem de controale interne, conceput în mod rezonabil pentru a asigura menținerea de evidențe contabile, înregistrări și conturi corecte și precise, pentru a se asigura că acestea nu pot fi folosite în scopul coruperii funcționarilor publici străini sau cu scopul de a ascunde astfel de acte de corupție;
8. utilizarea de sisteme de control intern pentru a identifica tiparele care indică acte de corupere a funcționarilor publici străini, inclusiv, după caz, prin aplicarea de tehnologii inovatoare;
9. măsuri menite să asigure comunicarea periodică eficientă și formarea documentată, pentru personal de la toate nivelurile societății, cu privire la programul de etică și conformitate al societății sau la măsurile privind coruperea funcționarilor publici străini, precum și, acolo unde este cazul, măsuri pentru partenerii de afaceri;
10. măsuri adecvate pentru a încuraja și a furniza sprijin pozitiv și stimulente pentru respectarea programelor sau măsurilor de etică și conformitate împotriva acțiunilor de corupere a funcționarilor publici străini, la toate nivelurile societății, inclusiv prin integrarea eticii și conformității în procesele de resurse umane, cu scopul de a implementa o cultură a conformității;
11. măsuri pentru abordarea cazurilor de suspiciuni de fapte de corupere a funcționarilor publici străini, printre care s-ar putea număra:
- i. procese pentru identificarea, investigarea și raportarea abaterilor și colaborarea cu autoritățile de aplicare a legii de o manieră sinceră și proactivă;
 - ii. remedierea, inclusiv, printre altele, analizarea cauzelor primare ale abaterilor și abordarea punctelor slabe identificate în programul sau măsurile de conformitate ale societății;
 - iii. măsuri disciplinare adecvate și consecvente pentru a aborda, printre altele, încălcări, la toate nivelurile societății, ale legilor împotriva coruperii

- funcționarilor publici străini și ale programului sau măsurilor de etică și conformitate ale societății împotriva coruperii funcționarilor publici străini; și
- iv. comunicarea adecvată pentru a asigura cunoașterea acestor măsuri și aplicarea consecventă a procedurilor disciplinare în cadrul întregii societăți.
12. măsuri eficiente pentru a furniza îndrumări și sfaturi administratorilor, responsabililor, angajaților și, acolo unde este cazul, partenerilor de afaceri cu privire la conformarea cu programul sau cu măsurile de etică și conformitate ale societății, inclusiv atunci când au nevoie de sfaturi urgente cu privire la situații dificile în jurisdicții străine, precum și măsuri pentru a se asigura că nu există represalii împotriva persoanelor din societate care sunt instruite sau supuse presiunii, inclusiv din partea superiorilor ierarhici, să se implice în acte de corupere a funcționarilor publici străini și aleg să nu facă acest lucru;
13. un cadru de denunțare protejat, solid și eficient, inclusiv:
- i. denunțarea internă, confidențială și, acolo unde este cazul, anonimă și protejarea împotriva oricărei forme de represalii pentru administratori, responsabili, angajați și, acolo unde este cazul, parteneri de afaceri care nu sunt dispuși să încalce standardele profesionale sau etica la instrucțiunile sau sub presiunea superiorilor ierarhici, precum și pentru avertizorii dispuși să denunțe încălcări ale legii sau ale standardelor profesionale sau ale eticii în cadrul societății, pe baze temeinice; și
- ii. proceduri clar definite și canale vizibile, accesibile și diversificate, prin care toți avertizorii să raporteze încălcări ale legii sau ale standardelor profesionale sau ale eticii, care au loc în cadrul societății.
14. analize și testări periodice ale programelor sau măsurilor de control intern, etică și conformitate, inclusiv formare, concepute pentru a evalua și a crește eficacitatea acestora în prevenirea și detectarea acțiunilor de corupere a funcționarilor publici străini, atât regulat, cât și în cazul unor evoluții punctuale, ținând seama de evoluția profilului de risc al societății, cum ar fi:
- i. schimbări în activitatea, structura și modelul de operare al societății,
- ii. rezultatele monitorizării și auditării,
- iii. evoluții relevante în domeniu,
- iv. evoluția standardelor internaționale și din industrie și
- v. lecții învățate în urma unei potențiale abateri a societății și a abaterii unor alte societăți care se confruntă cu riscuri similare, pe bază de documente și date relevante.
15. în cazurile de fuziuni și achiziții, operațiuni cuprinzătoare de verificare pe baza riscurilor, cu privire la societățile vizate pentru achiziții, integrarea imediată a societății achiziționate în programul de control intern și etică și conformitate al societății, formarea noilor angajați și efectuarea de audituri post-achiziție;
16. comunicarea în exterior a angajamentului societății cu privire la programe eficiente de control intern, etică și conformitate.

B. Acțiuni ale organizațiilor de afaceri și ale asociațiilor profesionale

Organizațiile de afaceri și asociațiile profesionale pot să joace un rol esențial în sprijinirea societăților, în special a IMM-urilor, să dezvolte programe sau măsuri eficace de control intern, etică și conformitate în scopul prevenirii și detectării acțiunilor de corupere a funcționarilor publici străini. Astfel de sprijin poate să includă, printre altele:

1. diseminarea de informații privind chestiuni legate de coruperea funcționarilor străini, inclusiv cu privire la evoluțiile relevante din forumurile internaționale și regionale și accesul la baze de date relevante;
2. punerea la dispoziție a unor instrumente de formare, prevenire, verificare prealabilă și alte instrumente de conformare;
3. sfaturi generale cu privire la desfășurarea operațiunilor de verificare prealabilă; și
4. sfaturi generale și sprijin pentru a se împotrivi extorcării și oferirii de servicii necuvenite, inclusiv, acolo unde este cazul, prin promovarea de acțiuni colective.

Asociațiile profesionale care au competențe de reglementare asupra anumitor profesii pot să joace un rol semnificativ și în adoptarea și implementarea unor standarde etice solide pentru membrii acestora, inclusiv prin stabilirea unor cadre pentru acțiunile pe care să le întreprindă membrii în vederea împiedicării acțiunilor de corupere sau atunci când se confruntă cu acte care ar putea fi acte de corupere a funcționarilor publici străini și infracțiuni conexe săvârșite de clienți sau de angajatori.

RECOMANDAREA CONSILIULUI PRIVIND MĂSURILE CONTABILE PENTRU CONTINUAREA COMBATERII ACȚIUNILOR DE CORUPERE A FUNCȚIONARILOR PUBLICI STRĂINI ÎN CADRUL OPERAȚIUNILOR ECONOMICE INTERNAȚIONALE

Adoptată de Consiliu la 25 mai 2009

CONSILIUL,

Ținând seama de articolul 5, b) din Convenția privind Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică din 14 decembrie 1960;

Ținând seama de Recomandarea Consiliului privind deductibilitatea fiscală a mitei acordate funcționarilor publici străini [C(96)27/FINAL] (denumită în continuare „Recomandarea din 1996”), căreia îi urmează prezenta Recomandare;

Ținând seama de Recomandarea revizuită a Consiliului privind coruperea în cadrul operațiunilor economice internaționale [C(97)123/FINAL];

Ținând seama de Convenția privind combaterea coruperii funcționarilor publici străini în cadrul operațiunilor economice internaționale, la care sunt parte toate statele membre ale OCDE și opt state non-membre la momentul adoptării prezentei Recomandări (denumită în continuare „Convenția anti-mită a OCDE”);

Ținând seama de Comentariile la Convenția anti-mită a OCDE;

Ținând seama de Recomandarea Consiliului cu privire la Convenția fiscală model privind veniturile și capitalul (denumită în continuare „Convenția fiscală model a OCDE”) [C(97)195/FINAL];

Salutând Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției, la care sunt state-parte majoritatea statelor care sunt parte la Convenția anti-mită a OCDE, în special articolul 12.4, care prevede că „Fiecare stat-parte respinge deductibilitatea fiscală a cheltuielilor care reprezintă mită”;

Considerând că Recomandarea din 1996 a avut un impact semnificativ atât în interiorul, cât și în afara OCDE și că deja s-au luat măsuri importante de către guverne, de către sectorul privat și de către agențiile neguvernamentale pentru a combate fenomenul de corupere a funcționarilor publici străini, însă că problema rămâne în continuare extinsă și necesită măsuri consolidate;

Considerând că legislația explicită prin care se respinge deductibilitatea mitei crește gradul de conștientizare, în ansamblu, în cadrul comunității de afaceri, privind ilegalitatea acțiunilor de corupere a funcționarilor publici străini, precum și gradul de conștientizare în rândul administrației fiscale cu privire la necesitatea de a detecta și a respinge operațiunile de deducere a plăților care reprezintă mita acordată funcționarilor publici străini; și

Considerând că partajarea informațiilor, de către autoritățile fiscale, cu alte autorități de aplicare a legii poate fi un instrument important pentru detectarea și investigarea infracțiunilor de corupere cu caracter transnațional;

La propunerea Comitetului pentru chestiuni fiscale și a Comitetului pentru investiții;

I. RECOMANDĂ ca:

(i) Statele membre și alte părți la Convenția anti-mită a OCDE să respingă în mod explicit și de o manieră eficace, în toate scopurile fiscale, deductibilitatea fiscală a mitei plătite funcționarilor publici străini. Această respingere ar trebui stabilită prin lege sau prin orice alte mijloace obligatorii care creează același efect, cum ar fi:

- interzicerea deductibilității fiscale a mitei plătite funcționarilor publici străini;
- interzicerea deductibilității fiscale a tuturor plăților reprezentând mită sau cheltuieli suportate în promovarea unei conduite corupte, care contravine legilor penale sau oricăror altor legi ale părții la Convenția anti-mită.

Negarea deductibilității fiscale nu depinde de deschiderea unei investigații de către autoritățile de aplicare a legii sau de inițierea unor proceduri în instanță.

(ii) Fiecare stat membru și alte părți la Convenția anti-mită a OCDE să analizeze continuu eficacitatea cadrului juridic, administrativ și de politici, precum și practicile de respingere a deductibilității fiscale a mitei plătite funcționarilor publici străini. Aceste analize ar trebui să evalueze măsura în care contribuabililor și autorităților fiscale li se furnizează îndrumări adecvate cu privire la tipurile de cheltuieli care sunt considerate a constitui mită pentru funcționari publici străini și măsura în care aceste plăți de mită sunt detectate de o manieră eficace de către autoritățile fiscale.

(iii) Statele membre și alte părți ale Convenției anti-mită a OCDE să aibă în vedere includerea, în tratatele fiscale bilaterale, a exprimării opționale de la alineatul 12.3 al comentariului la articolul 26 al Convenției fiscale model a OCDE, care permite „partajarea informațiilor fiscale privind anumite chestiuni prioritare (de ex. în vederea combaterii spălării banilor, corupției, finanțării terorismului) de către autoritățile fiscale cu alte agenții de aplicare a legii și autorități judiciare” și care cuprinde următoarele:

„Fără a aduce atingere celor de mai sus, informațiile primite de un stat contractant pot fi utilizate în alte scopuri atunci când astfel de informații se pot utiliza pentru astfel de alte scopuri în baza legilor ambelor state și când autoritatea competentă a statului care furnizează informațiile autorizează această utilizare.”

II. RECOMANDĂ de asemenea statelor membre și altor părți ale Convenției anti-mită a OCDE, în conformitate cu sistemele lor juridice, să instituie un cadru legal și administrativ eficace și să furnizeze îndrumări pentru a înlesni raportarea, de către autoritățile fiscale autorităților naționale adecvate de aplicare a legii, a suspiciunilor de fapte de corupere a funcționarilor publici străini, rezultate din îndeplinirea îndatoririlor lor.

III. INVITĂ statele non-membre care încă nu sunt parte la Convenția anti-mită a OCDE să aplice prezenta Recomandare în măsura maximă posibilă.

IV. INSTRUIEȘTE Comitetul pentru chestiuni fiscale, împreună cu Comitetul pentru investiții, să monitorizeze implementarea Recomandării și să o promoveze în contextul contactelor cu statele non-membre și să raporteze Consiliului în mod corespunzător.

RECOMANDAREA CONSILIULUI PRIVIND FAPTELE DE CORUPȚIE ȘI CREDITELE DE EXPORT CARE BENEFICIAZĂ DE SUSȚINERE OFICIALĂ

Astfel cum a fost adoptată de Consiliul OCDE la 13 martie 2019

CONSILIUL

ȚINÂND SEAMA de articolul 5 b) din Convenția privind Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică din 14 decembrie 1960;

ȚINÂND SEAMA de Ghidul OCDE pentru întreprinderile multinaționale [C(76)99/FINAL, cu modificările ulterioare] (denumit în continuare „Ghidul IMN”) (în special Capitolul VII privind Combaterea mituirii, a solicitării mitei și extorcării), Convenția privind combaterea coruperii funcționarilor publici străini în cadrul operațiunilor economice internaționale (denumită în continuare „Convenția anti-mită”), Recomandarea pentru combaterea în continuare a coruperii funcționarilor publici străini în cadrul operațiunilor economice internaționale [C(2009)159/REV1/FINAL cu modificările ulterioare] (denumită în continuare „Recomandarea din 2009”) (inclusiv Anexa II: Ghid de bune practici privind controlul intern, etica și conformitatea, care este parte integrantă din Recomandarea din 2009), Recomandarea Consiliului privind procedurile de achiziții publice [C(2015)2] și Recomandarea Consiliului pentru agenții de cooperare pentru dezvoltare privind gestionarea riscului de corupție [C(2016)156];

RECUNOSCÂND că între Convenția anti-mită și Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției (UNCAC) există o complementaritate și o susținere reciprocă și că ratificarea și implementarea UNCAC sprijină o abordare cuprinzătoare a combaterii coruperii funcționarilor publici străini în cadrul operațiunilor economice internaționale;

REȚINÂND că prezenta Recomandare are la bază experiența părților aderente privind implementarea Recomandării Consiliului din 2006 privind faptele de corupție și creditele de export care beneficiază de susținere oficială [C(2006)163], care este înlocuită de prezenta Recomandare, și implementarea Declarației de acțiune din 2006 privind faptele de corupție și creditele de export care beneficiază de susținere oficială;

CONSIDERÂND că lupta împotriva corupției în operațiunile economice internaționale este o chestiune prioritară, astfel cum o demonstrează importanța acordată luptei împotriva corupției în forurile internaționale, inclusiv

din cadrul G20, și că Grupul de lucru pentru creditele de export și garanțiile de credit este forumul adecvat pentru a asigura implementarea instrumentelor anti-mită ale OCDE în legătură cu operațiunile economice internaționale care beneficiază de susținere oficială pentru creditele la export;

REȚINÂND că implementarea prezentei Recomandări de către statele membre și de către statele non-membre care au aderat la ea (denumite în continuare „părțile aderente”) nu atenuază în niciun fel responsabilitatea exportatorului și a altor părți în operațiunile care beneficiază de susținere oficială pentru: (i) a respecta toate legile și reglementările relevante, inclusiv cele pentru combaterea faptelor de corupție în operațiunile economice

internaționale, sau (ii) a furniza descrierea corespunzătoare a operațiunii pentru care se solicită susținerea, inclusiv a tuturor plăților relevante;

Privind propunerea Grupului de lucru pentru credite de export și garanții de credite:

- I. RECOMANDĂ ca părțile aderente să ia măsurile adecvate pentru a descuraja faptele de corupție în operațiunile economice internaționale care beneficiază de susținere oficială pentru creditele la export, în conformitate cu Convenția anti-mită, cu UNCAC, cu sistemul juridic al fiecărei părți aderente și cu natura creditului la export, fără a prejudicia drepturile părților care nu sunt responsabile pentru fapta de corupție.
- II. ESTE DE ACORD că această Recomandare se aplică operațiunilor care beneficiază de toate tipurile de susținere oficială pentru creditele la export, recunoscând, în același timp, că nu toate produsele pentru care se aplică creditele la export determină o implementare uniformă a Recomandării. De exemplu, în cazul polițelor de asigurări cu credite la export pe termen scurt pentru toată cifra de afaceri, cele cu cumpărători multipli și cele bazate pe scrisori de credit, părțile aderente pot să implementeze această Recomandare, acolo unde este cazul, pe baza unei politici privind creditele la export, mai degrabă decât pe bază de operațiuni.
- III. ESTE DE ACORD că, în sensul prezentei Recomandări:
 - Termenul „măsuri echivalente” include, de exemplu, rezoluții ale încălcărilor prin fapte de corupție folosind acorduri de întârziere a urmării (DPA) sau acorduri de neurmărire (NPA), precum și pe cele care rezultă din recunoașterea formală sau autodenunțarea voluntară, acolo unde există astfel de măsuri. Termenii oricăror măsuri echivalente convenite cu autoritatea juridică relevantă pot fi luați în considerare de către orice parte aderentă atunci când are în vedere acțiuni ulterioare.
 - „Instituțiile financiare multilaterale” sunt Banca Africană de Dezvoltare, Banca Asiatică de Dezvoltare, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Inter-Americană de Dezvoltare și Grupul Băncii Mondiale.
 - Termenul „părți relevante” se poate referi la solicitant, cumpărător, debitor și la orice parte cu care o parte aderentă are sau intenționează să aibă o relație contractuală. În acest context, „partea cu care o parte aderentă are sau intenționează să aibă o relație contractuală” se referă la orice parte dintr-o operațiune de credit la export cu care Agenția de Credite la Export (ECA) are sau intenționează să aibă o relație contractuală directă care reiese dintr-un contract scris sau o declarație obligatorie similară în care există o manifestare a unui acord reciproc al părții aderente și al părții să încheie o relație de împrumut, garanție și/sau asigurare care nu include parteneri de reasigurare, cofinanțare sau contragarantare.

Măsuri generale pentru descurajarea fenomenului de corupție prin mituire

IV. RECOMANDĂ ca fiecare parte aderentă:

1. Să informeze exportatorii și, acolo unde este cazul, alte părți relevante despre consecințele legale ale coruperii funcționarilor în cadrul operațiunilor economice internaționale în baza sistemului său de drept, inclusiv a legilor naționale care interzic coruperea funcționarilor publici străini și interni și, acolo unde este cazul, în baza legilor naționale care interzic acțiunile de corupție în sectorul privat.

2. Să încurajeze exportatorii și, acolo unde este cazul, alte părți relevante să dezvolte, să aplice și să documenteze sisteme adecvate de control al managementului, care să prevină și să detecteze actele de corupție prin mituire.
3. Să comunice faptul că părțile implicate în operațiuni economice internaționale ar trebui să respecte și toate legile și reglementările relevante prin care sunt interzise faptele de corupere prin mituire din țara sau jurisdicția în care își desfășoară activitatea.
4. Să promoveze o conduită responsabilă în afaceri între părțile implicate în cererile de susținere oficială pentru credite la export.
5. Să dezvolte, să aplice și să documenteze sisteme adecvate de controlul managementului în cadrul sistemelor sale de credite la export, care să urmărească să descurajeze coruperea funcționarilor în cadrul operațiunilor economice internaționale și care să fie susținute prin formarea adecvată a personalului, mecanisme de raportare și proceduri de audit intern corespunzătoare.
6. Să dezvolte și să implementeze politici și proceduri, în conformitate cu legile interne privind astfel de informări, pentru notificarea către autoritățile de aplicare a legii a suspiciunilor credibile sau a dovezilor că au avut loc fapte de corupție în atribuirea sau executarea contractului de export, dacă astfel de politici și proceduri nu există deja.

Examinare

- V. RECOMANDĂ ca părțile aderente să examineze și să întreprindă acțiuni de verificare prealabilă în legătură cu toate cererile de susținere oficială pentru credite la export vizate de prezenta Recomandare, cu scopul de a identifica acele cereri care ar trebui supuse unor operațiuni de investigare aprofundată ca urmare a riscurilor asociate cu mita. În acest scop, părțile aderente ar trebui:
1. Să înceapă analiza cât mai devreme posibil în procesul de evaluare a riscurilor.
 2. Să solicite ca, acolo unde este necesar, părțile implicate într-o cerere să furnizeze toate informațiile necesare pentru efectuarea analizei și, dacă este relevant, a operațiunilor ulterioare de investigare aprofundată.
 3. Să solicite exportatorilor și, acolo unde este cazul, altor părți relevante să furnizeze o declarație că, în cadrul operațiunii, nici ei și nici vreo persoană fizică sau juridică ce acționează în numele lor în operațiune, cum ar fi agenții, nu au fost implicați și nu se vor implica în acte de corupție:
 - a) În cazul exportatorilor și al părților relevante care fac afaceri în țara sau sub jurisdicția părții aderente, această declarație ar trebui să acopere actele de corupere a funcționarilor publici interni și străini și, acolo unde acest lucru este interzis în baza legilor interne ale părții aderente, actele de corupție în sectorul privat.
 - b) Pentru orice alte părți relevante, această declarație ar trebui să acopere actele de corupere a funcționarilor publici interni și străini.
 4. Să solicite exportatorilor și, acolo unde este cazul, altor părți relevante să declare dacă ei sau orice persoană fizică sau juridică ce acționează în numele lor în operațiune, cum ar fi agenții:
 - i. sunt în prezent acuzați în orice instanță sau, după știința lor, fac obiectul unor investigații oficiale efectuate de procurori pentru încălcarea legilor anti-mită din orice țară; și/sau

ii. într-o perioadă de cinci ani înainte de cerere, au fost condamnați în orice instanță pentru încălcarea legilor anti-mită din orice țară, au făcut obiectul unor măsuri echivalente sau s-a constatat în cadrul unei soluții publice de arbitraj că au fost implicați în fapte de corupție.

5. Să verifice sau să solicite o declarație că exportatorii și, acolo unde este cazul, alte părți relevante și orice persoane fizice sau juridice care acționează în numele lor în legătură cu operațiunea, cum ar fi agenții, nu se află pe listele publice de excludere ale uneia dintre instituțiile financiare multilaterale (IFM).

6. Să solicite exportatorilor și, acolo unde este cazul, altor părți relevante să declare că onorariile și comisioanele plătite sau convenite a fi plătite către orice persoane fizice sau juridice care acționează în numele lor în legătură cu operațiunea, cum ar fi agenții, sunt sau vor fi plătite exclusiv pentru servicii legitime.

7. Să solicite, la cerere, divulgarea: (i) identității oricărei persoane fizice sau juridice, cum ar fi agenții, care acționează în numele exportatorului și, atunci când este cazul, orice alte părți relevante în legătură cu operațiunea; (ii) valoarea și scopul comisioanelor și al onorariilor plătite sau convenite a fi plătite către astfel de persoane și (iii) țara sau jurisdicția în care au fost plătite sau s-a convenit a fi plătite comisioanele și onorariile.

Acolo unde este necesar pentru o anumită operațiune de credit la export, declarațiile solicitate în conformitate cu prezentul alineat din Recomandare se pot obține prin intermediul altor părți implicate în operațiune atunci când, din cauza naturii produsului care beneficiază de credit la export, ECA nu are o relație contractuală cu exportatorul sau cu partea relevantă.

Măsuri de verificare aprofundată

VI. RECOMANDĂ ca părțile aderente:

1. Să evalueze informațiile furnizate în formularul de cerere, declarațiile furnizate în conformitate cu alineatul V din prezenta Recomandare, precum și operațiunile de verificare întreprinse în legătură cu aceste informații și/sau declarații cu scopul de a întreprinde operațiuni de verificare în profunzime privind o operațiune sau o parte implicată într-o operațiune dacă, de exemplu, există un risc ridicat de corupție, partea aderentă are motive să creadă că în operațiune ar putea fi implicată mita, partea aderentă solicită informații suplimentare pentru a exclude suspiciunile de corupție etc.

2. Să decidă ce măsuri de verificare în profunzime să întreprindă, inclusiv, de exemplu:

a) Dacă una dintre părțile implicate în operațiune a fost condamnată de încălcarea legilor anti-mită, a făcut obiectul unor măsuri echivalente sau s-a constatat în cadrul unei soluții publice de arbitraj că a fost implicată în acte de corupție într-o perioadă de cinci ani înainte de depunerea cererii, verificând ca partea respectivă să fi întreprins, menținut și documentat măsuri interne adecvate de corecție și prevenție, cum ar fi, acolo unde este cazul, înlocuirea persoanelor care au fost implicate în acte de corupție, adoptarea unor sisteme adecvate de management anti-mită, parcurgerea unui proces de audit, punerea la dispoziție a rezultatelor acestor procese periodice de audit etc.

b) Verificarea și consemnarea măsurii în care părțile suplimentare implicate într-o operațiune se află pe listele publice de excludere ale uneia dintre IFM-uri.

- c) Atunci când aceste informații nu au fost deja solicitate în procesul de examinare a cererilor și a operațiunilor de verificare, solicitarea divulgării următoarelor, la cerere: (i) identității oricărei persoane fizice sau juridice, cum ar fi agenții, care acționează în numele exportatorului și, atunci când este cazul, a oricărei alte părți relevante în legătură cu operațiunea; (ii) valoarea și scopul comisioanelor și al onorariilor plătite sau convenite a fi plătite către astfel de persoane și (iii) țara sau jurisdicția în care au fost plătite sau s-a convenit a fi plătite comisioanele și onorariile.
- d) Verificarea dacă nivelul comisioanelor și onorariilor plătite sau convenite a fi plătite, scopul plătirii acestor comisioane și onorarii și locația acestor plăți par să fie adecvate și doar pentru servicii legitime.
- e) Extinderea verificării în profunzime asupra altor părți implicate în operațiune, inclusiv, de exemplu, asupra partenerilor de afacere sau de consorțiu și solicitarea informațiilor despre beneficiarii reali și situația financiară a oricăroră dintre părțile implicate în operațiune.
- f) Analiza eventualelor declarații sau rapoarte puse la dispoziție public de punctul național de contact (PNC) al unei părți aderente la încheierea unui anumit caz în conformitate cu procedura din Ghidul pentru IMN.

Evaluare și decizie

- VII. RECOMANDĂ ca părțile aderente să evalueze informațiile care rezultă din operațiunile de examinare, verificare și/sau verificare în profunzime cu privire la o operațiune sau la o parte implicată într-o operațiune și să decidă dacă să solicite și alte informații, să refuze sau să acorde susținerea oficială. În această privință, părțile aderente ar trebui:
1. Să informeze imediat autoritățile de aplicarea legii din țara lor dacă, înainte de furnizarea susținerii oficiale pentru creditul la export, au aflat de existența unei acuzații credibile sau a unor dovezi că în atribuirea sau în executarea contractului de export a fost implicată mita.
 2. Să refuze să ofere susținere oficială pentru credite la export dacă în urma operațiunilor de examinare, verificare și/sau verificare în profunzime concluzionează că în operațiune a fost implicată mita și/sau dacă declarațiile solicitate în conformitate cu alineatul V din prezenta Recomandare nu sunt furnizate.
 3. Să decidă, în cazul în care urmează să se acorde susținerea, dacă aceasta ar trebui să implice condiții de îndeplinit înainte sau după angajamentul final privind furnizarea de susținere oficială, printre care, de exemplu:
 - a) garanții, prin documentație adecvată, că partea aderentă va fi informată de orice modificări substanțiale ale declarațiilor furnizate în conformitate cu alineatul V din prezenta Recomandare;
 - b) garanții, prin documentație adecvată, că exportatorii și, acolo unde este cazul, alte părți relevante și orice persoană fizică sau juridică ce acționează în numele acestora în legătură cu operațiunea, cum ar fi agenții, au respectat și vor respecta toate legile și reglementările relevante care interzic mita în țara sau în jurisdicția în care fac afaceri; și
 - c) drepturi de a audita sau de a analiza sistemele de control al managementului unei părți, operațiunea pentru care se acordă susținere, inclusiv toate plățile relevante etc.

Angajament post-final

VIII. RECOMANDĂ ca, după ce a fost acordată susținerea oficială pentru creditul la export, părțile aderente să ia următoarele măsuri, acolo unde este cazul:

1. Să informeze imediat autoritățile de aplicarea legii din țara lor dacă află de existența unei acuzații credibile sau a unor dovezi că în atribuirea sau în executarea contractului de export a fost implicată mita.
2. Să ia măsuri adecvate, în aliniere cu propriile legi interne și fără a aduce atingere drepturilor părților care nu sunt responsabile pentru mită, cum ar fi măsuri de verificare aprofundată, refuzarea plății, despăgubire sau returnarea sumelor furnizate dacă, în legătură cu operațiunea, una dintre părțile implicate este condamnată de încălcarea legilor anti-mită, este supusă unor măsuri echivalente sau se constată printr-o soluție publică de arbitraj că a fost implicată în fapte de corupție.
3. Să efectueze și alte operațiuni de verificare dacă are motive să creadă că în operațiune ar fi putut fi implicată mita (de ex. din relatări de presă din surse cu o reputație bună, informații furnizate de părțile implicate în operațiune, informații de la avertizori etc.).

Raportare și monitorizare

IX. RECOMANDĂ ca părțile aderente:

1. Să publice declarații sau principii privind mita sau alte declarații sau principii de politici asociate ale agenției naționale de credite de export, relevante pentru implementarea prezentei Recomandări.
2. Să monitorizeze și să evalueze în timp experiența cu această Recomandare la nivel național și să partajeze experiențele și bunele practici cu celelalte părți aderente.
3. Să continue să intensifice și să îmbunătățească procedurile la nivel național pentru a descuraja și a combate fenomenul de corupție în operațiunile economice internaționale și să încurajeze agențiile naționale de credite de export să aloce resurse adecvate în acest scop.
4. Să raporteze către ECG informații ex post privind operațiunile în care a existat mită în atribuirea sau executarea unui contract de export, care a avut ca rezultat o condamnare pentru încălcarea legilor anti-mită sau aplicarea de măsuri echivalente împotriva uneia dintre părțile implicate în operațiune sau în care s-a constatat printr-o soluție publică de arbitraj că una dintre părți a fost implicată în acte de corupție, inclusiv partea vizată și acțiunea/acțiunile adecvate întreprinse de partea aderentă, în aliniere cu legislația sa națională, cu privire la aceste divulgări.
5. Să construiască un corpus de experiență în aplicarea prezentei Recomandări, prin raportări și schimburi de informații periodice privind acțiunile întreprinse de părțile aderente pentru a combate atât coruperea funcționarilor naționali și străini, cât și corupția în sectorul privat, cu privire la operațiunile economice internaționale care beneficiază de susținere oficială pentru credite la export, cu scopul de a îmbunătăți practicile comune, de a dezvolta ghiduri și de a promova o implementare uniformă a prezentei Recomandări.

X. INVITĂ Secretarul General să disemineze prezenta Recomandare.

- XI. INVITĂ părțile aderente să disemineze prezenta Recomandare la toate nivelurile Guvernului.
- XII. INVITĂ părțile non-aderente să țină seama de prezenta Recomandare și să adere la aceasta, în urma unei analize a Grupului de lucru pentru credite la export și garanții pentru credite.
- XIII. INSTRUIEȘTE Grupul de lucru pentru credite la export și garanții pentru credite astfel:
1. Să reprezinte un forum pentru schimbul de informații privind activitățile internaționale anti-mită, care să includă părțile interesate relevante, inclusiv Grupul de lucru anti-mită, despre modul în care se ține seama de Convenția anti-mită și de Recomandarea din 2009 în cadrul sistemelor naționale de credite la export;
 2. Să monitorizeze activitățile internaționale anti-mită și tendințele emergente care ar putea afecta operațiunile economice internaționale care beneficiază de susținere oficială pentru credite la export;
 3. Să coroboreze și să cartografieze informațiile partajate și să construiască în continuare un corpus de experiență privind aplicarea practică a prezentei Recomandări, cu scopul de a dezvolta etape ulterioare necesare descurajării și combaterii coruperii funcționarilor publici naționali și străini și a corupției în sectorul privat, în privința operațiunilor economice internaționale care beneficiază de susținere oficială pentru credite la export; și
 4. Să monitorizeze implementarea prezentei Recomandări și să raporteze Consiliului cu privire la această implementare, cel târziu la cinci ani de la adoptarea acesteia și ulterior regulat, în special să analizeze relevanța și aplicabilitatea acesteia și măsura în care necesită modificări în raport cu experiența dobândită de părțile aderente.

RECOMANDAREA CONSILIULUI PENTRU AGENȚII DE COOPERARE PENTRU DEZVOLTARE PRIVIND GESTIONAREA RISCULUI DE CORUPȚIE

Adoptată la 16 noiembrie 2016

CONSILIUL,

ȚINÂND SEAMA de articolul 5 b) din Convenția privind Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică din 14 decembrie 1960;

ȚINÂND SEAMA de Recomandarea DAC privind propunerile anticorupție pentru achizițiile în cadrul ajutoarelor bilaterale [DCD/DAC(96)11/FINAL], care este înlocuită de prezenta Recomandare;

ȚINÂND SEAMA de Convenția privind combaterea coruperii funcționarilor publici străini în cadrul operațiunilor economice internaționale, de Recomandare Consiliului privind faptele de corupție și creditele la export care beneficiază de susținere oficială [C(2006)163], de Recomandarea Consiliului privind continuarea combaterii coruperii funcționarilor publici străini în cadrul operațiunilor economice internaționale și în special de Anexa II: Ghid de bune practici în materie de control intern, etică și conformitate [C(2009)159/REV1/FINAL] și de Recomandarea Consiliului privind achizițiile publice [C(2015)2];

ȚINÂND SEAMA de Documentul de politici al OCDE cu privire la anticorupție, de stabilire a unei agende de acțiune colectivă [DCD/DAC/GOVNET(2006)3/REV2] și de studiul Comitetului de asistență pentru dezvoltare intitulat „Acțiuni pentru reacții mai eficace ale donatorilor față de corupție”, care face apel la acțiuni de răspuns mai coordonate și colective din partea agențiilor de dezvoltare internațională la cazurile de corupție care implică ajutoarele;

RECUNOSCÂND lucrările anticorupție importante dezvoltate în cadrul Națiunilor Unite (ONU), în special Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției (UNCAC) și Obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU, în special ținta din cadrul obiectivului 16 de reducere substanțială a corupției și mitei în toate formele acestora;

RECUNOSCÂND că faptele de corupție reprezintă amenințări grave pentru obiectivele de dezvoltare și că agențiile de dezvoltare internațională au un interes comun să gestioneze și să reducă, în măsura în care este posibil, riscurile interne și externe la care sunt expuse activitățile de ajutor pentru a realiza o utilizare eficace a resurselor de ajutor;

RECUNOSCÂND că faptele de corupție pot să fie o stare continuă și persistentă a contextului de desfășurare a activităților de dezvoltare și că ajutorul poate să reprezinte o altă resursă care sfârșește prin a fi exploatată pentru corupție;

RECUNOSCÂND rolul pe care l-ar putea avea agențiile de cooperare pentru dezvoltare în combaterea corupției la nivelul „ofertei”, inclusiv a coruperii funcționarilor publici străini;

RECUNOSCÂND că, în conformitate cu bunele practici, agențiile de dezvoltare internațională ar trebui să urmărească să înțeleagă mai bine economia politică a statelor și a contextelor în care activează;

CONSIDERÂND că riscurile de corupție nu sunt ușor de gestionat prin abordări tehnice sau pe termen scurt, ci că, mai degrabă, necesită abordări cuprinzătoare și permanente de gestionare a riscurilor interne și externe, aplicate în coordonare deplină cu activitățile desfășurate de actori principali relevanți responsabili cu comerțul, creditele de export, cooperarea internațională și reprezentanțele diplomatice, precum și de sectorul privat;

CONSIDERÂND că agențiile de dezvoltare internațională au un interes și un rol de jucat în a influența agențiile guvernamentale omoloage, precum și alți actori care activează în statele în curs de dezvoltare, să respecte de o manieră eficace obligațiile legate de anticorupție, cum ar fi angajamentele anticorupție, pentru a îmbunătăți standardele de activitate în statele în curs de dezvoltare;

CONSIDERÂND că personalul angajat de o agenție de dezvoltare internațională (funcționari publici sau personal contractual) reprezintă prima linie de apărare în prevenirea corupției și gestionarea riscurilor de corupție în plata ajutoarelor, însă că mai sunt implicați și mulți alți agenți;

RECUNOSCÂND că există o serie de bune practici în rândul agențiilor donatoare și standarde deja dezvoltate de OCDE și de alții, pe care această Recomandare urmărește să le dezvolte și că donatorii de asistență au dezvoltat o serie de politici și practici pentru a aborda riscurile asociate,

astfel cum este documentat prin studiul OCDE din 2015 „Construirea sistemelor de integritate ale donatorilor: Studiu de fundamentare în practica de dezvoltare” [DCD/DAC/GOVNET/RD(2015)2/RD10];

Cu privire la propunerea Comitetului de asistență pentru dezvoltare și a Grupului de lucru anti-mită:

- I. ESTE DE ACORD că scopul prezentei Recomandări este să promoveze o viziune amplă a modului în care lucrează agențiile de dezvoltare internațională pentru a aborda corupția, astfel cum este definită la articolele 15-25 din UNCAC, inclusiv coruperea funcționarilor publici străini și să sprijine aceste agenții să își îndeplinească angajamentele internaționale și regionale în domeniul anticorupției;
- II. ESTE DE ACORD că, în scopul prezentei Recomandări, sunt folosite următoarele definiții:
 - **Gestionarea riscului de corupție** se referă la elementele politicilor și practicilor unei instituții (publice sau private) care identifică, evaluează și urmăresc să atenueze riscurile interne și externe de corupție pentru activitățile sale;
 - **Parteneri de implementare** se referă la ministerele de resort ale guvernului sau la alte agenții publice, precum și la partenerii agențiilor de dezvoltare internațională, cum ar fi guvernele țărilor în curs de dezvoltare, organizațiile neguvernamentale, organizațiile multilaterale și furnizorii de bunuri și servicii implicate în implementarea de proiecte sau programe de asistență sau organizațiile din sectorul privat care beneficiază de fondurile de asistență;
 - **Sistemul intern de integritate și anticorupție** se referă la acele elemente din sistemele de etică, control și gestionare a riscurilor din cadrul unei agenții (legi, reglementări și politici) care au legătură cu riscul de corupție, incluzând atât elemente legate de prevenție, cât și elemente de aplicare a legii;

- **Agenție de dezvoltare internațională** (denumită și donator) se referă la ministerele de resort ale guvernului sau la alte agenții publice sau private cărora li se încredințează responsabilitatea de a distribui fonduri publice care reprezintă asistență oficială pentru dezvoltare (AOD);
 - **Funcționar public** se referă la orice persoană care îndeplinește o funcție publică sau prestează un serviciu public, adică o persoană care deține o funcție legislativă, administrativă sau judiciară, în care a fost numită sau aleasă, care exercită o funcție publică, inclusiv pentru o agenție de stat sau o întreprindere de stat, precum și orice funcționar sau agent al unei organizații publice internaționale.
- III. RECOMANDĂ ca statele membre și non-membre care aderă la prezenta Recomandare (denumite în continuare „părțile aderente”) să își înființeze sau să își revizuiască sistemul pentru a gestiona riscurile și a răspunde la cazuri efective de practici corupte în cooperarea pentru dezvoltare. Un astfel de sistem ar trebui implementat de agențiile de dezvoltare internațională ale părții aderente și de partenerii de implementare ai acestora, atunci când aceștia sunt implicați în distribuirea și/sau gestionarea ajutorului și ar trebui să includă, după caz:
1. Un cod de conduită (sau echivalent), care ar trebui:
 - i) Să se aplice funcționarilor publici implicați în orice aspect al activităților de cooperare pentru dezvoltare și în gestionarea fondurilor de ajutor;
 - ii) Să fie decis și susținut de către cea mai înaltă autoritate din cadrul agenției de dezvoltare internațională, diseminat către tot personalul și să fie promovat permanent;
 - iii) Să stabilească în mod clar ce practici ar trebui evitate și ce practici ar trebui adoptate cu privire la corupție și anticorupție, folosind exemple specifice de practici corupte pentru a reduce posibilele diferențe de înțelegere în diferite contexte sociale, culturale și instituționale.
 2. Servicii de asistență/consultanță pe teme de etică sau anticorupție, care ar trebui:
 - i) Să se asigure că există resurse umane și financiare pentru a furniza consiliere pe teme de etică și anticorupție, îndrumări și sprijin pentru personal într-un context de siguranță, confidențialitate, independență și punctualitate;
 - ii) Să se asigure că personalul care furnizează aceste servicii de consultanță beneficiază de formare și este pregătit să discute chestiuni sensibile (adică, de exemplu, cum să reacționeze în caz de dovezi sau suspiciuni de corupție și alte aspecte conexe) într-un mediu neamenințător și sigur, pentru a forma o înțelegere solidă și partajată privind comportamentele acceptabile și inacceptabile;
 - iii) Să construiască încrederea între personalul care răspunde de furnizarea de consiliere pe chestiuni de anticorupție și restul personalului, în special atunci când canalele de raportare sunt responsabile și cu investigarea.
 3. Formare și sensibilizare pe teme legate de anticorupție, care ar trebui:
 - i) Să includă cursuri pe teme de etică și anticorupție, inclusiv pentru personalul angajat local în țările partenere. Ar trebui să fie organizate oportunități de formare interactivă, inclusiv discutarea unor scenarii și explorarea potențialelor reacții, pentru a face codurile

de conduită și alte reguli anticorupție aplicabile din punct de vedere practic și a le da un sens în diferite contexte sociale, culturale și instituționale;

- ii) Să clarifice rolurile și responsabilitățile diferiților membri ai personalului și să adapteze amploarea și specializarea cursurilor în funcție de expunerea la riscul de corupție a fiecărui rol, în special în contexte marcate de constrângeri în materie de resurse;
 - iii) Să se asigure că formarea întregului personal implicat în posturi care se confruntă direct cu riscuri de corupție (cum ar fi conceperea și gestionarea programelor, achizițiile și supravegherea) depășește regimul intern de etică și raportare și include abordări legate de identificarea, evaluarea și atenuarea riscului de corupție, precum și principalele obligații internaționale la care s-a angajat țara respectivă.
4. Un nivel ridicat de auditare și investigare internă pentru a asigura o utilizare adecvată a resurselor și a preveni, a detecta și a remedia riscurile de corupție, cu prevederea următoarelor funcții:
- i) Servicii de audit intern. Standarde detaliate pentru auditorii interni sunt disponibile de la asociațiile profesionale internaționale relevante și ar trebui să fie folosite pentru îndrumare, după caz;
 - ii) Audit extern pentru agenții, dar și pentru proiectele/activitățile finanțate de agenții, desfășurat de autoritățile relevante (adică de Instituții Supreme de Audit sau audituri externe independente). Standarde detaliate pentru auditorii externi sunt disponibile de la asociațiile profesionale internaționale relevante și ar trebui să fie folosite pentru îndrumare, după caz;
 - iii) Acces la capacitate de investigare, în interiorul sau în exteriorul agenției, pentru a răspunde la constatările operațiunilor de audit;
 - iv) Urmărirea sistematică și la timp a constatărilor auditului intern și a constatărilor auditurilor externe independente, pentru a se asigura că sunt abordate punctele slabe și se implementează eventualele sancțiuni;
 - v) Comunicarea cu personalul despre procesele de audit și investigații și rezultatele acestora, în limitele confidențialității, pentru a construi încredere, a reduce percepțiile de opacitate și a ține cont de lecțiile învățate.
5. Evaluarea și gestionarea activă și sistematică a riscurilor de corupție într-un mod continuu și la niveluri multiple de decizie, care ar trebui:
- i) Să integreze evaluarea riscului de corupție în toate ciclurile de planificare și management de programe, în moduri formalizate, cu informarea nivelurilor ierarhice relevante din cadrul agenției de dezvoltare internațională, asigurând analiza și trecerea în revistă a riscului de corupție pe toată durata ciclului proiectului și nu ca exercițiu independent la faza de concepere a programului;
 - ii) Să asigure îndrumare sau cadre adecvate pentru diferite niveluri de analiză a riscului de corupție pentru a ajuta managerii de programe să identifice în ce mod corupția ar putea afecta direct rezultatele dorite ale activității, inclusiv o evaluare mai detaliată decât o analiză largă a economiei politice, cum ar fi o examinare atentă a presupunerilor privind obstacolele și oportunitățile pentru anticorupție și identificarea unor măsuri anticorupție adecvate;

- iii) Să utilizeze instrumente cum ar fi registrele sau matricele de risc la începutul unei intervenții de dezvoltare și să le actualizeze regulat pe durata implementării, cu ajustările necesare în ceea ce privește măsurile anticorupție;
- iv) Să consolideze integrarea funcțiilor de control ale agențiilor, inclusiv a auditorilor și controlorilor, și funcțiile de management de program și alte părți interesate relevante pentru a realiza o evaluare și o gestionare mai eficace a riscului de corupție;
- v) Să construiască o bază de dovezi pentru managementul riscului de corupție, prin partajarea de experiență atât intern, cât și cu alte agenții de dezvoltare internațională în legătură cu conținutul și forma evaluărilor riscului de corupție și cu instrumentele de gestionare a acestor riscuri, modul în care managementul riscului este integrat în ciclul proiectului și impactul acestor procese.

6. Măsuri de prevenire și detectare a corupției, integrate în contractele AOD, care ar trebui:

- i) Să se asigure că finanțarea pentru proiectele finanțate de AOD este însoțită de măsuri adecvate de prevenire și detectare a corupției și că partenerii de implementare, inclusiv alte agenții guvernamentale, guvernele țărilor în curs de dezvoltare, ONG-urile și societățile care au fost condamnate pentru implicare în acțiuni de corupție nu au acces la astfel de finanțare, după caz;
- ii) Să se asigure că persoanele care depun cereri pentru contracte cu AOD au obligația să declare că nu au fost condamnate pentru infracțiuni de corupție;
- iii) Să stabilească mecanisme pentru a verifica acuratețea informațiilor furnizate de solicitanți și să se asigure că se efectuează operațiunile de verificare înainte de acordarea contractelor AOD, inclusiv analizarea sistemului de management al riscului de corupție de la nivelul solicitantului, cum ar fi programele și măsurile de control intern, etică și conformitate ale societății, în special atunci când sunt vizate operațiuni economice internaționale;
- iv) Să verifice listele publice de excludere ale instituțiilor financiare naționale și multilaterale pe parcursul procesului de selectare a solicitanților, să includă astfel de liste ca o posibilă bază de excludere din procesul de depunere de cereri pentru contracte finanțate de AOD;
- v) Să se asigure că în contractele AOD se interzice clar implicarea în acțiuni de corupție a partenerilor (fie din țara agenției de dezvoltare internațională, fie a agenților locali din țările în curs de dezvoltare sau din țări terțe) și a posibililor subcontractanți ai acestora.

7. Mecanismul de denunțare/avertizare de integritate, care ar trebui:

- i) Să fie aplicabil pentru toți funcționarii publici implicați în cooperarea pentru dezvoltare și pentru partenerii de implementare care denunță cu bună credință și întemeiat suspiciunile de fapte de corupție;
- ii) Să le amintească funcționarilor publici implicați în distribuirea ajutorului, inclusiv partenerilor de implementare, de obligația pe care o au de a raporta corupția, inclusiv coruperea funcționarilor publici străini în cadrul operațiunilor economice internaționale;
- iii) Să emită instrucțiuni clare privind modul de a recunoaște indicii de corupție și măsurile concrete care trebuie luate dacă apar suspiciuni sau indicii de corupție, inclusiv

raportarea chestiunii respective, după caz, către autoritățile de aplicare a legii din statul beneficiarului și/sau din țara de origine a agenției de dezvoltare internațională;

- iv) Să asigure accesibilitatea pe larg a unor mecanisme de denunțare în condiții de siguranță, dincolo de personalul agenției de dezvoltare internațională, incluzând partenerii de implementare, în măsura în care este posibil;
- v) Să comunice clar despre modul în care se pot face denunțurile confidențiale, inclusiv să furnizeze cursuri, dacă este necesar și să optimizeze canalele pentru a reduce confuzia dacă există diferite mecanisme de raportare pentru diferite părți interesate;
- vi) Să ofere alternative la lanțul de conducere normal sau servicii de consultanță cum ar fi consultanți independenți, avocatul poporului și, acolo unde este cazul, accesul la autoritățile de aplicare a legii;
- vii) Să asigure protecția avertizorilor de integritate, inclusiv protejarea acestora de represalii atunci când denunță o suspiciune de corupție, inclusiv presupuse acuzații de mită dată de personalul donatorilor sau de partenerii de implementare;
- viii) Să urmărească la timp incidentele de suspiciune de corupție raportate;
- ix) Să comunice clar și frecvent despre procesele și rezultatele raportării cazurilor de corupție, pentru a construi încredere și a reduce eventualele percepții de opacitate în jurul rapoartelor și investigațiilor privind corupția.

8. Un regim de sancționare, care ar trebui:

- i) Să includă în contractele AOD clauze de reziliere, suspendare sau returnare a plăților sau alte acțiuni civile și penale, acolo unde este cazul, în cazul descoperirii de către agențiile de dezvoltare internațională că informațiile furnizate de către solicitanții de fonduri de la AOD au fost false sau că partenerul de implementare s-a implicat în acte de corupție, ulterior, pe durata contractului;
- ii) Să răspundă la toate cazurile de corupție;
- iii) Să instaureze un regim de sancționare care este eficace, proporțional și disuasiv;
- iv) Să includă procese și criterii clare și imparțiale de sancționare, cu un sistem de control și echilibrare în procesul decizional pentru a reduce posibilitatea distorsiunilor;
- v) Să permită partajarea informațiilor despre evenimentele de corupție, investigații, constatări și/sau sancțiuni, cum ar fi liste de excludere, în limitele confidențialității și/sau ale altor cerințe legale, pentru a ajuta alte agenții de dezvoltare internațională și alți agenți care implementează programe de asistență să identifice și să gestioneze riscurile de corupție.

9. Răspunsuri comune la corupție pentru a spori eficacitatea eforturilor anticorupție, care ar trebui realizate prin:

- i) Pregătirea prealabilă pentru a răspunde la cazurile de corupție care implică programe de asistență atunci când acestea apar, stabilirea prealabilă a unei reacții etapizate comune, care să fie implementată proporțional și progresiv dacă performanța stagnează sau se deteriorează;
- ii) Urmarea modelului guvernului partener, acolo unde acesta există;

- iii) Promovarea și sporirea transparenței, responsabilizării și coordonării între donatori, acolo unde acest model nu există;
 - iv) Încurajarea altor donatori să răspundă colectiv, în măsura în care este posibil, dar permițând flexibilitate pentru donatorii individuali și profitând de avantajul comparativ;
 - v) Cultivarea responsabilizării și a transparenței, la nivel intern și internațional, inclusiv prin promovarea publică a conținutului și justificărilor în cadrul reacțiilor la cazurile de corupție;
 - vi) Acțiuni la nivel internațional, inclusiv în sensul asigurării faptului că propriile agenții guvernamentale respectă obligațiile anticorupție asumate la nivel internațional, însă sprijinind partenerii de implementare și personalul din teren să conecteze eforturile internaționale cu acțiunile anticorupție în țările partenere.
10. Să ia în considerare riscurile reprezentate de mediul de operare, lucru care s-ar realiza prin:
- i) Adaptarea la faptul că anumite riscuri de corupție sunt în afara controlului direct al agențiilor de dezvoltare internațională, în ceea ce privește sistemele de managementul riscului de corupție instituite de destinatarii și beneficiarii de asistență;
 - ii) Efectuarea unei analize aprofundate de economie politică, acolo unde contextul permite, pentru a avea o înțelegere adecvată a mediului în care se va implementa intervenția de dezvoltare, astfel încât să fie conceput într-un mod în care cooperarea pentru dezvoltare să aibă la dispoziție măsuri anticorupție adecvate și să nu consolideze sau să sprijine corupția în mod accidental;
 - iii) Colaborarea, furnizarea de resurse și/sau asistență tehnică destinatarilor și beneficiarilor din țara de origine a agenției de dezvoltare internațională sau din țările în curs de dezvoltare pentru a își îmbunătăți propriile sisteme de management al riscurilor;
 - iv) Colaborarea cu departamente guvernamentale relevante esențiale care răspund de comerț, credite la export, cooperare juridică internațională și reprezentare diplomatică, cu sediul în statul de origine al agenției de dezvoltare internațională, pentru a îmbunătăți eforturile comune de luptă împotriva practicilor corupte, inclusiv împotriva mitei plătite de societăți;
 - v) Sensibilizarea și cultivarea unui comportament responsabil în afaceri la nivelul altor agenți relevanți, atât din mediul privat, cât și din mediul public, care activează în țările în curs de dezvoltare, descurajând plățile de facilitare și, acolo unde este relevant, evidențiind caracterul ilegal al acestor plăți conform legislației statului donator;
- IV. INVITĂ Secretarul General să disemineze prezenta Recomandare;
- V. INVITĂ părțile aderente și agențiile guvernamentale relevante ale acestora, cum ar fi agențiile de dezvoltare internațională, să disemineze această Recomandare în rândul personalului și al partenerilor;
- VI. ÎNCURAJEAZĂ partenerii guvernamentali, contractanții și beneficiarii de granturi relevanți să disemineze și să respecte această Recomandare;
- VII. INVITĂ părțile neaderente să ia în considerare prezenta Recomandare și să adere la aceasta;
- VIII. INSTRUIEȘTE Comitetul de asistență pentru dezvoltare și Grupul de lucru anti-mită:

- i) Să instituie un mecanism pentru a monitoriza cu regularitate implementarea Recomandării, în cadrul sau în afara mecanismelor lor de evaluare colegială și în conformitate cu mandatul și programul lor de lucru și în limitele bugetului propriu;
- ii) Să raporteze către Consiliu, cel târziu la cinci ani după adoptarea Recomandării și ulterior în mod regulat, în special să analizeze relevanța și aplicabilitatea acesteia și măsura în care necesită modificări în lumina experienței dobândite de părțile aderente.